

20224

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง
ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
The perception of the King Mongkut ' s Institute of Technology Lardkabang
Bachelor Degree Student
on FTA

T096393

โดย

นางสาวสุพัตรา บุญแต่ง

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

ปพ. เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

๙๘๒๙ ก พ.ศ. ๒๕๔๘

๒๕๔๘

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 96393

วันเดือนปี..... 3 JUN 2009

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร

เรื่อง
การรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

The perception of the King Mongkut ' s Institute of Technology Lardkabang
Bachelor Degree Student

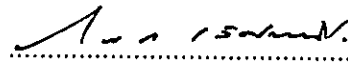
โดย
นางสาวสุพัชรา บุญแต่ง

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

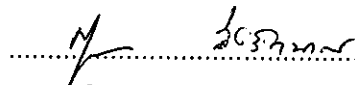
เมื่อวันที่ 22 เดือน ๕.๑. พ.ศ. ๒๕๔๘

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

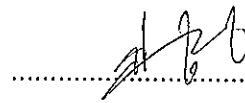
(อาจารย์ ดร. กนก เลิศพานิช)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์ ผศ. ศุภสมบุรณ์ อึ้งรัตนगर)

หัวหน้าภาควิชา

(อาจารย์ สุขุมารณณ์ ชันท์ศรี)

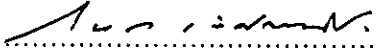
บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

โดย : นางสาวสุพัชรา บุญแต่ง

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนากาารเกษตร)

สาขาวิชา : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(อาจารย์ ดร. กนก เลิศพานิช)

..... / ๒๒ / ๒๕๔๘

การศึกษาการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อันจะเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้ข้อมูลดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ ต่อไป

ตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์และศึกษาข้อมูลในครั้งนี้ คือ นักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 259 คน จากจำนวนทั้งหมด 10,661 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2 เพื่อความน่าเชื่อถือในการวิจัย วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบชั้นภูมิ โดยการสอบถามนักศึกษาในแต่ละคณะแบ่งออกเป็นภาควิชาและสาขาตามขั้นตอน แล้วก็สุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาโดยวิธีการจับฉลาก รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติวิเคราะห์ในเชิงปริมาณและวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา ซึ่งผลการสรุปได้ดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาการรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรีมีจำนวนทั้งหมด 259 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ผลการศึกษาพบว่ามีการรับรู้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 22.7 มีการรับรู้ในระดับต่ำ ร้อยละ 11.0 มีการรับรู้ในระดับสูง ร้อยละ 3.0 และไม่มีการรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรีเป็นจำนวนมาก ร้อยละ 63.3 แต่พบว่าผู้ที่มีการรับรู้มีจำนวนน้อย ร้อยละ 36.7 โดยส่วนใหญ่จะรับรู้จากสื่อต่าง ๆ

ดังนั้นสถาบันการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในเรื่องข้อตกลงการค้าเสรี เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้มากยิ่งขึ้น

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์หลายๆ ท่านในภาควิชาโดยเฉพาะ อาจารย์ ดร. กนก เลิศพานิช ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ ที่คอยชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษาแก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆ ในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ อีกทั้งอาจารย์ ผศ. ศุภสมบุรณ์ อึ้งรัตนากร ซึ่งเป็นกรรมการปัญหาพิเศษ ที่คอยให้คำปรึกษา และคอยแก้ไขในข้อบกพร่องต่างๆ ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ ไว้ ณ โอกาสนี้

และขอขอบคุณนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกคนที่สละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ตลอดจนกำลังใจ จนทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณทุกกำลังใจของครอบครัวของข้าพเจ้าที่ให้การสนับสนุน และคอยเป็นกำลังใจทุกครั้งที่มีปัญหา

สุพัตรา บุญแต่ง

มีนาคม 2548

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนิยม	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา	2
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	2
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	3
ความหมายของการรับรู้	4
องค์ประกอบของการรับรู้	4
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้	5
กระบวนการการรับรู้	6
กระบวนการเลือกสรรการรับรู้	7
วิธีการจัดระเบียบการรับรู้	7
การวัดการรับรู้	8
พัฒนาการของข้อตกลงเขตการค้าเสรี	8
ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษี และการค้า	8
องค์การการค้าโลก (World Trade Organization)	13
ความเป็นมาของการจัดตั้งเขตการค้าเสรี	14
การค้าเสรีกับประเทศไทย	20
ยุทธศาสตร์การทำ FTA ของไทย	20
แนวทางในการดำเนินการเปิดเขตการค้าเสรี	21

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ขณะนี้ประเทศไทยได้มีการจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศใดบ้าง	23
ประโยชน์และผลกระทบการค้าเสรีในไทย	34
การปรับตัวของไทยต่อระบบการค้าเสรี	36
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 4 ผลการวิจัยและการวิจารณ์ผล	43
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	43
ตอนที่ 2 การประเมินผลการรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรี	46
ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ	51
การศึกษาวินิจฉัยผล	52
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	55
สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
การรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	56
ปัญหาและข้อเสนอแนะต่องานวิจัย	56
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 มุมมองและความคิดเห็นของภาคต่าง ๆ	22
ตารางที่ 2 ตารางลดและยกเว้นภาษี	33
ตารางที่ 3 ตารางลดและยกเว้นภาษี	33
ตารางที่ 4 ประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม	40
ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละของเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	43
ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	44
ตารางที่ 7 จำนวนร้อยละของสถานที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม	44
ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละของค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละของการเดินทางมาสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละของงานอดิเรกของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
ตารางที่ 11 จำนวนร้อยละของการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
ตารางที่ 12 จำนวนร้อยละของระยะเวลาในการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี ของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตารางที่ 13 จำนวนร้อยละของที่มาของการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตารางที่ 14 จำนวนร้อยละของสาเหตุที่ไม่รับรู้เกี่ยวกับการค้าเสรีของผู้ตอบแบบสอบถาม	48
ตารางที่ 15 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี	48
ตารางที่ 16 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี	50

บทที่ 1

บทนำ (Introduction)

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยประสบวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในห้วงเวลาที่ผ่านมามีความพยายามนำมาตรการทางด้านเศรษฐกิจมากระตุ้นทั้งด้านการเงิน การคลัง การค้า ให้เศรษฐกิจของประเทศฟื้นตัว และได้มีการกำหนดนโยบายการค้าระหว่างประเทศโดยเร่งรัดการส่งออก เท่าที่ผ่านมามีผลดีในระดับหนึ่ง สามารถที่จะช่วยรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจของประเทศไม่ให้ทรุดลง และมีแนวโน้มจะเติบโตขึ้นในอนาคต หากมีการใช้มาตรการกระตุ้นใหม่ ๆ มาเสริมอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันนี้การค้าระหว่างประเทศอยู่ในสภาวะการแข่งขันที่สูงมาก ประเทศไทยต้องเผชิญคู่แข่งสำคัญรายใหม่ เช่น จีน เวียดนาม และประเทศในยุโรปตะวันออก ซึ่งได้เปรียบทางด้านต้นทุนการผลิต สามารถส่งสินค้าออกไปขายแข่งขันในประเทศที่เป็นตลาดหลักสำคัญของไทย เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น ฯลฯ ทำให้ไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาด จึงมีความจำเป็นจะต้องมุ่งแสวงหาตลาดใหม่เพิ่มขึ้น จึงมีการเปิดการค้าเสรีขึ้นเพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดคู่ค้าเดิมซึ่งมีความได้เปรียบลดลง เสริมสร้างและขยายตลาดใหม่ เป็นการลดการกีดกันทางการค้าตลาดโลกยังส่งผลให้มีการปรับกฎระเบียบการค้า และมาตรการต่างๆ เพิ่มขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงทางการค้าและมาตรฐานระหว่างประเทศ เพราะการจะยืนหยัดในเวทีการค้าได้จะต้องปรับทิศทางการดำเนินมาตรการทางการค้า ให้การสนับสนุนกับประชาชนและผู้ประกอบการต่างๆ ได้ใช้ประโยชน์ และเพิ่มโอกาสทางการค้าได้มากขึ้น เพื่อที่จะฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้น (บัณฑิต เศรษฐศิริโรจน์ , 2547)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การศึกษาเรื่องการรับรู้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จึงเป็นหัวข้อที่น่าสนใจในการทำวิจัยเนื่องจากข้อตกลงทางการค้าเสรีมีผลต่อนักศึกษาทุกคน แต่จะมีการรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับข้อตกลงของเขตการค้าเสรีมาน้อยเพียงใด เพื่อจะนำไปแนวทางการให้ความรู้แก่นักศึกษา รวมทั้งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้เรื่องเขตการค้าเสรีให้แก่นักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective of Study)

เพื่อศึกษาถึงการรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Result)

1. เพื่อทราบถึงการรับรู้เรื่องข้อตกลงเขตการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ภายในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังในอนาคต

ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา (Scope and Limitation)

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษากับนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในระดับปริญญาตรีทุกคณะ (รวมนักศึกษาวิทยาเขตชุมพร) ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 10,661 คน โดยทำการสำรวจแจกแบบสอบถาม 259 ชุด เพื่อประเมินผลในเรื่องการรับรู้เรื่องข้อตกลงเขตการค้าเสรีว่านักศึกษามีการรับรู้ในเรื่องเขตการค้าเสรีหรือไม่ การศึกษาเป็นการใช้แบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบว่าถ้ามีความรู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีมากน้อยอยู่ในระดับใด

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Definitions)

การรับรู้ หมายถึง การวัด การรับรู้หรือความรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาสถาบันในระดับปริญญาตรี เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ข้อตกลงการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) หมายถึง การรวมกลุ่มเศรษฐกิจโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในกลุ่มลงให้เหลือน้อยที่สุด หรือเป็น 0% และใช้อัตราภาษีปกติที่สูงกว่ากับประเทศนอกกลุ่ม

นักศึกษา หมายถึง บุคคลที่ศึกษาอยู่ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังและนักศึกษาวิทยาเขตชุมพรที่ศึกษาอยู่ในวิทยาเขตลาดกระบัง

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Review of Related Literature)

การศึกษาค้นคว้าวิจัยในเรื่อง การรับรู้เรื่องข้อตกลงเขตการค้าเสรี ของนักศึกษา
ในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2547
ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยนำเสนอตาม ลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

- 1.1 ความหมายของการรับรู้
- 1.2 องค์ประกอบของการรับรู้
- 1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้
- 1.4 กระบวนการการรับรู้
- 1.5 กระบวนการเลือกสรรการรับรู้
- 1.6 วิธีการจัดระเบียบการรับรู้
- 1.7 การวัดการรับรู้

2. พัฒนาการของข้อตกลงเขตการค้าเสรี

- 2.1 ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษี และการค้า หรือ GATT (General Agreement on Tariffs and Trade)
- 2.2 องค์การการค้าโลก (World Trade Organization)
- 2.3 ความเป็นมาของการจัดตั้งเขตการค้าเสรี

3. การค้าเสรีกับประเทศไทย

- 3.1 ยุทธศาสตร์การทำ FTA ของไทย
- 3.2 แนวทางในการดำเนินการเปิดเขตการค้าเสรี
- 3.3 ขณะนี้ประเทศไทยได้มีการจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศใดบ้าง และมี
ความคืบหน้าอย่างไรในปัจจุบัน
- 3.4 ประโยชน์และผลกระทบการค้าเสรีในไทย
- 3.5 การปรับตัวของไทยต่อระบบการค้าเสรี

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

1.1 ความหมายของการรับรู้

ได้มีผู้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้มากมายโดยแต่ละความหมายเป็นการพิจารณาการรับรู้แตกต่างกันออกไปดังนี้

สุโท เจริญสุข (2520 : 24) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้ คือ การรู้จักสิ่งต่าง ๆ สภาพต่าง ๆ ภาวะต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งเร้ามาทำปฏิกริยากับตัวเราเป็นการแปลอาการสัมผัสให้มีความหมายขึ้นเกิดเป็นความรู้สึกขึ้นเฉพาะตัวสำหรับบุคคลนั้น ๆ

สมัย จิตหมวด (2520 : 100) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้ คืออาการสัมผัสที่มีความหมาย (sensation) และการรับรู้เป็นการแปลหรือการตีความแห่งสัมผัสที่ได้รับออกมาเป็นหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายอันเป็นสิ่งที่รู้จักและเข้าใจกัน และในการแปลความหมายหรือการตีความของการสัมผัสนั้น จำเป็นที่อินทรีย์จะต้องใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม หรือความชัดเจนที่มีแต่หนหลัง

ประนอม สโรชมาน (2520 : 52) นิยาม การรับรู้ หมายถึง การแปลความหมายหรือการตีความ การรับความรู้สึก (sensation) ที่ได้ออกเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความหมาย หรือที่รู้จักเข้าใจ

จำเนียร ช่างโชติและคณะ (2526 : 86) อธิบาย การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้นำเอาสิ่งที่ตนได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัส ได้รู้สึกจากสิ่งเร้าภายนอกรอบตัวบุคคลเข้ามาจัดระเบียบและให้ความหมายโดยอาศัยประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมออกเป็นความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นในจิตใจของตนเอง

ลักษณะ สิริวัฒน์ (2530 : 62) ให้ความหมายของการรับรู้ว่า การรับรู้ หมายถึง อาการสัมผัสที่มีความหมาย (sensation) และการรับรู้เป็นการแปลความ หรือตีความแห่งการสัมผัสที่ได้ออกมาเป็นหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายอันเป็นสิ่งที่รู้จักและเข้าใจกัน

สรุปได้ว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการทางความคิดของบุคคลต่อสิ่งเร้าที่มากกระตุ้นอันเนื่องจากการมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งนั้น ๆ โดยการแปลความสิ่งที่สัมผัสให้มีความหมายซึ่งสามารถวัดได้โดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ

1.2 องค์ประกอบของการรับรู้

ลักษณะ สิริวัฒน์ (2530 : 63) กล่าวถึงการรับรู้ของบุคคลว่า จะเกิดได้จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1.2.1 การสัมผัสหรืออาการสัมผัส อาการสัมผัส หมายถึง อาการที่อวัยวะสัมผัสกับสิ่งเร้า หรือสิ่งที่ผ่านเข้ามากระทบกับอวัยวะรับสัมผัสต่าง ๆ เพื่อให้คนเรารับรู้ภาวะแวดล้อมรอบตัวปกติเมื่อคนเรารับสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วมักจัดจำแนกอาการสัมผัสนั้น ๆ

เช่น ได้ยินเสียงดัง ตึกตอก ๆ ก็สามารถเปลือออกมาเป็นนาฬิกาแขวน นั่นคือจิตใจต้องรับทราบการสัมผัสของเสียงนั้นด้วย

1.2.2 ชนิดและธรรมชาติของสิ่งเร้า หมายถึง สิ่งเร้าต่าง ๆ ที่จะเข้ามาเร้าอวัยวะรับสัมผัสของคน แต่อย่างนั้นย่อมมีลักษณะและคุณสมบัติแตกต่างกัน เช่น สิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการเห็นก็ต้องเป็นสี แสง ภาพ เป็นต้น สิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการได้ยินก็ต้องเป็นเสียงต่าง ๆ

1.2.3 การแปลความหมายจากอาการสัมผัส ส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การแปลความหมายดีหรือถูกต้องเพียงใดนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1.2.4 สถิติปัญญาหรือความเฉลียวฉลาด ผู้ที่มีสถิติปัญญาสูงย่อมได้เปรียบในเรื่องการรับรู้ การเรียนรู้ดีกว่าและเร็วกว่าผู้ที่มีระดับสถิติปัญญาต่ำ

1.2.5 การสังเกตและพิจารณา ช่วยให้คนเรารับรู้ในสิ่งใดในสิ่งหนึ่งได้แม่นยำ

1.2.6 ความสนใจและตั้งใจ ถ้าคนเรามีความสนใจจดจ่อกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วย่อมต้องสังเกตพิจารณาสิ่งนั้นอย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งจะก่อให้เกิดการแปลความหมายได้ถูกต้อง

1.2.7 คุณภาพของจิตใจขณะนั้น ถ้าจิตใจแจ่มใสกระชุ่มกระชวย ใจคอปลอดโปร่งก็ย่อมทำให้สถิติปัญญาดีขึ้น ช่วยให้แปลอาการสัมผัสดี

1.2.8 ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม อันได้แก่ ความคิด ความรู้และการกระทำที่ได้ปรากฏแก่ผู้นั้นมาแล้วในอดีต มีความสำคัญอย่างมากที่จะช่วยให้การแปลความหมายของอาการสัมผัสได้โดยแจ่มชัด ความรู้เดิมหรือประสบการณ์ที่แตกต่างกันทั้งในด้านปริมาณและความถูกต้องย่อมทำให้คนเรามีการรับรู้ที่แตกต่างกันได้

1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้

เสรี วงษ์มณฑา (2534) อธิบายว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้หลายประการ ดังนี้

1.3.1 การสัมผัส (Sensation) เป็นระบบความรู้สึกรที่มีการตอบสนองโดยตรงและทันทีจากสิ่งกระตุ้น เช่น การโฆษณา การบรรจุภัณฑ์ ตราสินค้า เป็นต้น จะเห็นว่ากรรับสัมผัสเป็นความรู้สึกของมนุษย์ (Human Sensitivity) ซึ่งหมายถึง การเกิดประสบการณ์ของความรู้สึก โดยที่ความรู้สึกต่อสิ่งกระตุ้นจะแตกต่างกัน โดยขึ้นกับคุณภาพของผู้รับรู้ในการรับสัมผัส เช่น การเห็นหรือการได้ยิน เป็นต้น และขึ้นกับจำนวนหรือความเข้มข้นของสิ่งกระตุ้นซึ่งบุคคลเปิดรับข่าวสาร

1.3.2 ระดับต่ำสุดที่บุคคลรับรู้ได้ (The Differential Threshold) หมายถึง ระดับต่ำสุด ซึ่งแต่ละบุคคลสามารถสัมผัสกับความรู้สึกได้ นั่นคือระดับต่ำสุดที่ได้รับจากสิ่งกระตุ้น เช่น เสียงที่เบามากจนไม่ได้ยิน ภาพที่เล็กมากจนไม่สามารถมองเห็นได้ เป็นต้น ถ้าสิ่งกระตุ้นมี

ระดับต่ำกว่านี้จะไม่สามารถรับรู้ได้ ซึ่งระดับต่ำสุดที่บุคคลสามารถรับรู้ได้นี้ จะช่วยบอกถึงความแตกต่างของการรับรู้บางสิ่งและการไม่รับรู้

1.3.3 ขีดขั้นความแตกต่าง (The Differential Threshold) หมายถึง ความแตกต่างน้อยที่สุดที่จะทำให้บุคคลสามารถรับรู้ความแตกต่างได้ หรือความแตกต่างที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ (Just Noticeable Difference หรือ J.N.D.)

ระดับของการรับรู้ แบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

- ระดับต่ำสุดที่บุคคลสามารถรับรู้ได้ (Lower Threshold) คือ เป็นบุคคลที่มีการรับรู้เรื่องต่างๆ ได้น้อยมาก

- ระดับสูงสุดที่บุคคลสามารถรับรู้ได้ (Upper Threshold) คือ เป็นบุคคลที่มีการรับรู้เรื่องต่างๆ ได้สูงมาก

- ความแตกต่างต่ำสุดที่บุคคลสามารถรับรู้ได้ (Difference Threshold) คือ เป็นบุคคลที่รับรู้เรื่องต่างๆ แตกต่างจากผู้อื่นมาก

1.3.4 การรับรู้โดยไม่รู้ตัว (Subliminal Perception) หมายถึง การรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยที่ไม่รู้ตัวว่ากำลังรับรู้สิ่งนั้น สิ่งนี้เรียกว่า การรับรู้ในจิตใต้สำนึก (Conscious Awareness)

1.4 กระบวนการการรับรู้

การรับรู้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตใจ ซึ่งการรับรู้จะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ (ศุภร เสรีรัตน์, 2540) ดังนี้

1.4.1 การรับสิ่งกระตุ้นเข้ามาในจิตใจ (Convayance) คือ การกระทำในการนำความรู้สึกที่ได้รับจากสิ่งกระตุ้นไปยังสมองโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นการนำสิ่งกระตุ้นจากภายนอกไปยังจิตใจที่อยู่ภายใน

1.4.2 การประมวลความรู้สึก (Elaborated) เป็นขั้นแรกของการรับรู้ที่เกิดขึ้นในจิตใจ ซึ่งเป็นขั้นที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกรายละเอียดของความรู้สึกในจิตใจตามความรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล โดยในขั้นนี้บุคคลจะได้รับรู้ถึงความรู้สึกนั้นว่าเป็นอย่างไร นอกจากนี้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจะเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจของบุคคล ความโน้มเอียง ความรู้สึกทัศนคติ และความรู้สึกที่เคยมีมาก่อนด้วย

1.4.3 ความเข้าใจที่เกิดขึ้นจากสิ่งที่รับรู้ (Comprehension) คือ ความรู้สึกความเข้าใจที่เกิดขึ้นจากสิ่งที่รับรู้ เมื่อความเข้าใจของความรู้สึกได้เกิดขึ้นในจิตใจ นั่นคือความรู้สึกได้เริ่มมีการรับรู้แล้วว่าสิ่งที่รับรู้นั้นคืออะไร

จะเห็นได้ว่า การเกิดการรับรู้ นั้น จะต้องผ่านกระบวนการรับรู้ทั้ง 3 ประการ จึงจะทำให้บุคคลรับรู้ถึงสิ่งกระตุ้นต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาทางประสาทสัมผัสทั้ง

1.5 กระบวนการเลือกสรรการรับรู้

การเลือกสรรการรับรู้ (Selective Perception) หมายถึง การเลือกที่จะรับรู้ในสิ่งกระตุ้นที่เกี่ยวข้องกับความต้องการหรือความสนใจของบุคคลแต่ละบุคคล สิ่งกระตุ้นใดไม่ตรงกับความต้องการหรือความสนใจก็จะถูกมองข้ามและไม่สนใจที่จะรับรู้ ซึ่งกระบวนการเลือกสรรการรับรู้มีดังนี้ (เลวี วงษ์มณฑา, 2534)

1.5.1 การเลือกที่จะเปิดรับข้อมูล (Selective Exposure) หมายถึง การที่บุคคลเลือกที่จะรับรู้ข้อมูลในสิ่งที่ต้องการรับรู้เท่านั้น

1.5.2 การเลือกที่จะสนใจข้อมูล (Selective Attention) หมายถึง การที่บุคคลเลือกที่จะรับรู้ข้อมูลจากสิ่งกระตุ้นที่ตรงกับความสนใจที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล

1.5.3 การเลือกที่จะแปลความหมายของข้อมูล (Selective Interpretation) หมายถึง การที่บุคคลเลือกที่จะแปลความหมายของข้อมูลที่รับรู้ตามที่บุคคลเข้าใจ ซึ่งการแปลความหมายนี้ขึ้นอยู่กับ ทักษะคติ ความเชื่อ และประสบการณ์

1.5.4 การเลือกที่จะจดจำ (Selective Retention) หมายถึง การที่บุคคลเลือกที่จะจดจำข้อมูลที่ได้รับรู้มา

1.5.5 การป้องกันการรับรู้ (Defense Perceptual) หมายถึง การที่บุคคลมีจิตใต้สำนึกที่จะหลีกเลี่ยงการรับรู้จากสิ่งกระตุ้นที่เกิดขึ้น เช่น เมื่อสินค้าที่ซื้อมามีคุณภาพไม่ดี ก็หลีกเลี่ยงที่จะรับรู้ว่าคุณภาพไม่ดี และสร้างการรับรู้ว่าคุณภาพนั้นดีมีกล่องสวยงาม

1.5.6 การปิดกั้นการรับรู้ (Perceptual Blocking) หมายถึง การที่ผู้บริโภคป้องกันตนเองจากสิ่งกระตุ้นที่มีมากมายซึ่งเป็นการป้องกันไม่ให้สิ่งกระตุ้นเข้าสู่กระบวนการรับรู้

1.6 วิธีการจัดระเบียบการรับรู้

การจัดระเบียบการรับรู้ (Perception Organization) หมายถึง การจัดระเบียบการรับรู้ออกเป็นกลุ่ม หรือรูปร่างลักษณะภายนอก ซึ่งมีหลักพื้นฐานการจัดระเบียบ คือ รูปร่างและพื้นหลัง (Figure and Ground) การจัดกลุ่ม (Grouping) และหลักการต่อเติมสิ่งที่ไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์ (Closer) โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2540)

1.6.1 รูปร่างและพื้นหลัง (Figure and Ground) หมายถึง เป็นหลักในการจัดระเบียบการรับรู้โดยใช้ความแตกต่างของรูปภาพและพื้นหลัง โดยกล่าวว่ารูปภาพมักจะมีความเด่นชัดและจะได้รับการรับรู้ว่ามีค่าสำคัญมากกว่าพื้นหลัง

1.6.2 การจัดกลุ่ม (Grouping) เป็นหลักการจัดระเบียบการรับรู้ที่อธิบายว่าบุคคลมักจะมองสิ่งที่เป็นกลุ่มมากกว่าที่จะมองสิ่งต่างๆ ที่แยกจากกัน ดังนั้นสิ่งกระตุ้นจะมีลักษณะเป็นกลุ่มหรือจะได้รับการรับรู้มากกว่าสิ่งกระตุ้นที่จะแยกเป็นชิ้นส่วน

1.6.3 หลักการต่อเติมสิ่งที่ไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์ (Closure) เป็นหลักจิตวิทยาซึ่งเน้นความต้องการเพื่อความสมบูรณ์ของแต่ละบุคคล กล่าวคือ แต่ละบุคคลมีความต้องการที่สมบูรณ์แบบ จึงแสดงความต้องการที่จะจัดระเบียบการรับรู้เพื่อกำหนดภาพที่สมบูรณ์ ถ้าลักษณะสิ่งกระตุ้นที่แต่ละบุคคลเปิดรับไม่สมบูรณ์ บุคคลนั้นก็จะมีแนวโน้มที่ทำให้เกิดการรับรู้ที่สมบูรณ์ โดยเกิดจิตสำนึกหรือจิตใต้สำนึกที่จะเติมข้อความที่เว้นไว้ ความต้องการที่ทำให้เกิดความสมบูรณ์จะทำให้เกิดความตึงเครียดเมื่องานใดงานหนึ่งไม่สมบูรณ์ และความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่องานนั้นสมบูรณ์

1.7 การวัดการรับรู้

เนื่องจากการรับรู้ คือ คุณสมบัติทางความคิดของบุคคลต่อสิ่งเร้าที่มากกระตุ้นอันเนื่องจากการมีความรู้ ความเข้าใจนั้น ๆ โดยการแปลความสิ่งสัมผัสให้มีความหมาย ซึ่งสามารถวัดได้โดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งอาจใช้แบบทดสอบ หรือแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวัด สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการวัดการรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. พัฒนาการของข้อตกลงเขตการค้าเสรี

2.1 ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษี และการค้า หรือ GATT (General Agreement on tariffs and Trade)

ทัชชฌัย ฤกษ์สุตตร (2546) ได้กล่าวว่า ในช่วงปี ค. ศ. 1930-1940 ประเทศต่าง ๆ ทำการแข่งขันทางการค้ากันเป็นอย่างมากเพื่อจะได้เปรียบดุลทางการค้า ดังนั้น จึงทำทุกวิถีทางเพื่อให้ตนเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจของโลก โดยการกีดกันทางการค้านานาประการ ทั้งที่เป็นภาษีและไม่เป็นภาษี เมื่อทุกประเทศต่างกีดกันทางการค้าทำให้สินค้าไม่สามารถเข้าไปในประเทศได้ หรือแม้เข้าไปได้แต่ถูกจัดเก็บภาษีในอัตราสูง ทำให้ประชาชนไม่สามารถซื้อสินค้าได้ สินค้าจึงล้นตลาด ผู้ผลิตขาดทุน

เมื่อเป็นเช่นนี้ประเทศต่าง ๆ จึงเกิดแนวคิดที่จะจัดระเบียบการค้าโลกเกิดขึ้น โดยในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรียามสงครามของรัฐบาลอังกฤษ ได้ระดมปัญญาชนคนรุ่นใหม่เข้าไปทำงานเป็นจำนวนมากซึ่งส่วนหนึ่งเป็นนักเศรษฐศาสตร์ เมื่อ

สงครามดำเนินไปได้เพียง 3 ปี รัฐบาลอังกฤษเริ่มคาดหวังว่าชัยชนะจะเป็นของฝ่าย สัมพันธมิตร และได้มอบหมายให้เจมส์ มีด (Jame E. Meade) ร่างระเบียบการค้าระหว่างประเทศเพื่อจัดระเบียบเศรษฐกิจของโลกหลังสงครามโลกสิ้นสุดเสียใหม่ โดยได้เสนอบันทึกเรื่อง " A Proposal for an Internation Commercial " ซึ่งเป็นเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการเจรจาระหว่างอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ต่อมาในปี ค.ศ.1942 ประเทศมหาอำนาจทั้งสองบรรลุข้อตกลงร่วมกันว่า ระเบียบการค้าระหว่างประเทศหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จะต้องอยู่บนพื้นฐานแห่งหลักการเสรีนิยม ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าหลักการดังกล่าวนี้ก่อผลประโยชน์ของประเทศมหาอำนาจ อย่างไรก็ตาม แม้รัฐบาลทั้งสองประเทศจะยอมรับหลักการเศรษฐกิจเสรีนิยมร่วมกัน แต่มีความคิดเห็นต่างกันในเรื่องวิธีขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดภาษีศุลกากร อังกฤษต้องการให้มีการเจรจาในลักษณะพหุภาคี (Multilateral) แต่สหรัฐอเมริกาต้องการให้มีการเจรจาในลักษณะทวิภาคี (bilateral) เพราะสหรัฐอเมริกาเองไม่มีจารีตในการทำสัญญาระหว่างประเทศในการเจรจาลักษณะพหุภาคีในช่วงนั้น

จากนโยบายนี้เอง ทำให้คณะผู้แทนรัฐบาลจากอังกฤษประสบผลสำเร็จในการโน้มน้าวให้คณะผู้แทนจากสหรัฐอเมริกาเห็นด้วยกับการทางข้อตกลงในลักษณะพหุภาคี จนมีการเสนอเอกสารร่วมของรัฐบาลทั้งสองในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1945

ในปี ค.ศ. 1945 นั้นเอง ได้มีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ UN (United Nations) ขึ้นมาต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ 1946 คณะมนตรีเศรษฐกิจ และสังคมแห่งองค์การสหประชาชาติ มีมติให้มีการจัดการประชุมระหว่างประเทศเพื่อร่างกฎบัตรในการจัดตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศ หรือ ITO (International Trade Organization) โดยมีวัตถุประสงค์ให้ ITO จัดการในเรื่องความสัมพันธ์และระเบียบการค้าโลก เพื่อเป็นหนทางอันนำไปสู่การค้าเสรี (Free Trade)

ในระหว่างนั้นสหรัฐอเมริกาเห็นว่าอาจจะให้เวลาในการร่างกฎบัตร จึงได้เสนอให้มีการประชุมระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นการประชุมระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นการประชุมเตรียมตัวใหญ่ที่เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในระหว่างเดือน เมษายน – ตุลาคม ค.ศ. 1947 โดยมีจุดประสงค์หลัก 2 ประการ คือ การร่างกฎบัตร ITO ให้เสร็จสิ้น และการเจรจาการค้าพหุภาคี ซึ่งจะนำไปสู่ความผูกพันที่แต่ละประเทศให้ไว้ สำหรับการประชุมในครั้งนี้มีข้อตกลงแยกได้เป็น 3 ส่วน

ส่วนที่หนึ่ง ได้แก่ การร่างกฎบัตรเพื่อจัดตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศ

ส่วนที่สอง ได้แก่ การเจรจาพหุภาคีเพื่อลดภาษีศุลกากรในลักษณะต่างตอบแทน

ส่วนที่สาม ได้แก่ การร่างหลักทั่วไปเกี่ยวกับพันธกรณีทางศุลกากร

แกตต์ ซึ่งร่างเสร็จในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1947 และมีประเทศต่าง ๆ ลงนามในขั้นแรกเพียง 23 ประเทศการเร่งรัดลงนามรับรองแกตต์ ก็เพื่อลดสภาวะความไม่แน่นอนทางการค้าระหว่างประเทศและจะเป็นประโยชน์ต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ประเด็นสำคัญที่เหนือ สิ่งอื่นใดคือ รัฐบาลอเมริกาต้องการลงนามรับรองแกตต์ ก็ โดยอาศัยอำนาจตาม US Reciprocal Trade Agreement Act of 1934 เพราะถือว่าแกตต์ เป็นข้อตกลงลดภาษีศุลกากรที่มีลักษณะต่างตอบแทน แต่เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้จะสิ้นอายุในกลางปี ค.ศ. 1948 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาจึงเป็นฝ่ายเร่งรัดลงนามรับรองแกตต์ เพื่อให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1948

นอกจากนี้ เนื่องจากหลายประเทศต้องอาศัยความเห็นชอบของสภาในการยอมรับแกตต์ ซึ่งจะใช้เวลานานมาก จึงตกลงกันว่าจะยังไม่ใช้แกตต์ แต่ให้ใช้พิธีสารการบังคับใช้ชั่วคราว (Protocol of Provisional Application) ดังนั้น การบังคับใช้แกตต์ จึงได้บังคับผ่านพิธีสารนี้ อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงที่ทำขึ้นนี้ที่ประชุมเห็นว่าเป็นเพียงมาตรการชั่วคราวซึ่งจะสิ้นผลไปเมื่อกฎบัตร ITO มีผลบังคับใช้ และได้มีการจัดตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศแล้ว และโดยสภาพของแกตต์ เองก็มีใช้องค์การการค้าระหว่างประเทศตามความตั้งใจของสหรัฐอเมริกา และสหรัฐเองก็ได้ต้องการให้เป็นเช่นนั้น เพราะสหรัฐจะต้องได้รับการอนุมัติจากสภาองเกรสเสียก่อน จึงจะเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศได้

ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1948 มีการประชุมครั้งสุดท้ายที่เมืองฮานาวา ประเทศคิวบาการประชุมครั้งนี้มีชื่อเรียกว่า "การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการจ้างงาน" โดยมีสมาชิกสหประชาชาติเข้าร่วมประชุม 50 ประเทศ ด้วยเหตุนี้เองกฎบัตรเพื่อจัดตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศจึงเรียกว่า "กฎบัตรฮานาวา" ในระหว่างที่มีความเคลื่อนไหวเพื่อจัดตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศ คณะกรรมการหลายต่อหลายชุดได้เตือนรัฐบาลสหรัฐอเมริกาว่า US Reciprocal Trade Act of 1934 ให้อำนาจรัฐบาลสหรัฐอเมริกาในการทำข้อตกลงภาษีศุลกากรและข้อจำกัดทางการค้าในลักษณะต่างตอบแทนเท่านั้น มิได้ให้อำนาจในการจัดตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศ ทำให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาเกรงว่ารัฐสภาจะไม่ยอมให้สัตยาบันในการจัดตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศ รัฐบาลสหรัฐอเมริกาจึงได้ยื่นเรื่องให้รัฐสภารับรองกฎบัตรฮานาวาเพื่อจัดตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศตั้งแต่กลางปี 1948 แต่สภาองเกรสและสภาซีเนทก็ยังไม่ยอมพิจารณา จนถึงปี ค.ศ. 1951 ประธานาธิบดี ทรูแมนของสหรัฐอเมริกา จึงประกาศว่า รัฐบาลจะไม่สนใจที่จะขอสัตยาบันจากรัฐสภาในเรื่องนี้อีกต่อไป เมื่อเป็นเช่นนี้อังกฤษที่รอดูท่าทีของ

สหรัฐจึงไม่ยอมให้สัตยาบันด้วย เป็นเหตุให้ประเทศที่เหลือดำเนินรอยตาม ทำให้ความหวังที่จะก่อตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศมีอันต้องมลายไป และเนื่องจากความล้มเหลวนี้เองทำให้เกิด แกตต์ กลายเป็นกลไกสำคัญในความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศไปโดยปริยาย

2.1.1 โครงสร้างของแกตต์ นี้ประกอบไปด้วยข้อกำหนด 38 มาตรา

ส่วนที่ 1 (มาตรา 1-2) เกี่ยวกับพันธะหน้าที่ของภาคี

ส่วนที่ 2 (มาตรา 3-23) เกี่ยวกับมาตรการที่จะก่อให้เกิดการค้าเสรี

ส่วนที่ 3 (มาตรา 24-35) เกี่ยวกับกระบวนการใช้และแก้ไขข้อตกลง

ส่วนที่ 4 (มาตรา 36-38) เกี่ยวกับการค้าและการพัฒนา

2.1.2 บทบาทและหน้าที่ของแกตต์

2.1.1.1 เป็นตัวกลางด้านความสำคัญทางการค้า

2.1.1.2 เป็นกลไกในการสนับสนุนการกำจัดอุปสรรคทางการค้า

2.1.1.3 เป็นกลไกในการในการควบคุมความประพฤติของภาคีให้

ดำเนินการกระทำฝ่ายเดียว

สำหรับบทบาทของแกตต์ สองประการแรกนั้น ค่อนข้างประสบความสำเร็จ แต่สำหรับ บทบาทข้อที่ 3 ยังไม่ประสบผลสำเร็จอย่างชัดเจนเท่าไรนัก

2.1.3 หน้าที่ของแกตต์

2.1.3.1 เป็นกฎเกณฑ์ทางการค้าระหว่างประเทศ โดยบทบัญญัติของ ข้อตกลงจะกำหนดพันธะกรณีต่าง ๆ ที่ประเทศภาคีต้องปฏิบัติตาม เป็นการสร้างกติกาเพื่อให้ ประเทศภาคีแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม และได้สร้างกลไกในการคงที่ไว้ซึ่งความยุติธรรมในการ แข่งขัน เช่นเมื่อประเทศผู้ส่งออกได้ใช้มาตรการทุ่มตลาด (Dumping) ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็น ธรรมทางการค้า

2.1.3.2 เป็นเวทีในการเจรจาการค้า ซึ่งเรียกว่า “การเจรจาการค้า พหุภาคี” ทำให้การค้าระหว่างประเทศลดอุปสรรคได้มากและเป็นธรรมมากขึ้น มีเสรีภาพทาง การค้ามากขึ้น

2.1.3.3 เป็นเวทีในการได้ระดับข้อพิพาททางการค้า โดยจะทำหน้าที่ ระบุข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศภาคี

GATT ได้จัดการเจรจาขึ้นมาแล้ว 8 รอบดังนี้

รอบที่ 1 Geneva Round เมษายน-ตุลาคม ปี ค.ศ.1947 เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์ แลนด์

รอบที่ 2 Annency Round ปี ค.ศ. 1949 เมืองอันยองซี ประเทศฝรั่งเศส

รอบที่ 3 Torqa Round ปี ค.ศ. 1951 เมืองทอร์ควอย์ ประเทศฝรั่งเศส

รอบที่ 4 Geneva Round เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

รอบที่ 5 Dillon Round ปี ค.ศ. 1960 – 1961 เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

รอบที่ 6 Kennedy Round ปี ค.ศ. 1964 – 1967 เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

รอบที่ 7 Tokyo Round ปี ค.ศ. 1973 – 1979 เมืองโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

รอบที่ 8 Uruguay Round ปี ค.ศ. 1986 – 1993 ที่เมืองปุนต้า เดล เอสเต ประเทศอุรุกวัย การเจรจาส่วนใหญ่อยู่ที่ เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีประเทศเข้าร่วม 117 ประเทศ จุดมุ่งหมายเพื่อเจรจาลดภาษีศุลกากรระหว่างกันและเจรจาเกี่ยวกับมาตรการที่มีใช้ภาษีครอบคลุมทั้งการค้าสินค้าและการบริการรวมทั้งสิ้น 15 เรื่อง ผลก็คือมีการลดภาษีศุลกากรลงเฉลี่ยร้อยละ 40 จากระดับเดิมและมีการตกลงยกฐานะความตกลงแกตต์ ซึ่งเป็นองค์การการค้าโลกหรือ WTO

โดยประเทศจะต้องยอมรับผลการเจรจาทั้ง 15 เรื่องโดยไม่มีข้อยกเว้น การเจรจารอบนี้เป็นการจัดระเบียบการค้าใหม่ โดยมีการนำเอาเรื่องสินค้าเกษตรกร การค้าสิ่งทอ การลงทุน ทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าบริการเข้ามาอยู่ในแกตต์ การจัดตั้งองค์การการค้าโลกเป็นเรื่องลำบาก เพราะความขัดแย้งทางผลประโยชน์ความต้องการปกป้องผู้ผลิตและตลาดของตนในหมู่ประเทศพัฒนาแล้ว จึงมีการจัดเจรจาเป็นระยะ ๆ เพื่อแก้ไข หรือหาข้อยุติความเห็นที่แตกต่างและความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของแต่ละประเทศที่มีสินค้าส่งออกไม่เหมือนกันว่าจะกำหนดอัตราภาษีอากรอย่างไร การเจรจาที่ยืดเยื้อ ซึ่งประชุมกันถึง 6 ครั้งในระหว่างปี ค.ศ. 1964 – 1967 โดยมีการพิจารณาถึงอากรสินค้าทุกหมวดหมู่พร้อมกัน

การประชุมรอบที่ 7 ที่เรียกว่า Tokyo Round ในระหว่างปี ค.ศ. 1973 – 1979 มีการพิจารณาถึงอุปสรรคของการค้าระหว่างประเทศทั้งในเรื่องของอัตราภาษีอากรและอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีอากร ในด้านมาตรการการปกป้องและกีดกันทางการค้า ที่จะต้องหาทางกำจัดออกไป

การประชุมรอบที่ 8 เรียกว่า Uruguay Roud จัดตั้งขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 1986 – 1990 ที่เมืองตากอากาศชายทะเลชื่อ Punta del Este ประเทศอุรุกวัย และไม่สามารถตกลงได้ในหลาย ๆ เรื่อง เช่น การตั้งกำแพงภาษีสินค้าเกษตร การลดการอุดหนุนภาคเกษตรของสหภาพยุโรป รวมทั้งยังมีประเด็นใหม่ทางการค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้นอีก เช่น เรื่องลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา

ประเด็นใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นและเขียนเพิ่มขึ้นมาประชุมครั้งที่ 8 นี้เพราะกลุ่มประเทศโลกที่ 1 หรือประเทศที่พัฒนาแล้วเริ่มพ่ายแพ้ในการผลิตแข่งขันสู้กับประเทศโลกที่ 3 ที่พัฒนาตัวเองขึ้นมา

เป็นสื่อเศรษฐกิจตัวใหม่ไม่ได้ อันเนื่องจากค่าแรงในประเทศตัวเองสูงกว่า จึงได้หาทางรักษาความได้เปรียบทางการค้า ทางด้านดุลการชำระระหว่างประเทศ โดยเพิ่มมาตรการว่าด้วยเรื่องการลงทุนทางการเงินอย่างเสรีในตลาดหุ้นและตลาดการเงินระหว่างประเทศเรื่องสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา และเรื่องการเปิดการค้าเสรีทางด้านภาคการบริการ

ด้วยเหตุนี้ การเจรจาจึงได้ยึดเยื่อมาจนถึงปี ค.ศ. 1994 โดยการประชุมคณะมนตรีที่เมือง Marrakesh, ประเทศโมร็อกโก มี 120 ประเทศ ยอมลงนามในข้อตกลงร่วมกันเรียกว่า GATT – UR 1994 ข้อตกลงร่วมกันนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของกฎ WTO (World Trade Organization) ซึ่งเป็นผลมาจากการเจรจาอย่างยืดเยื้อถึง 8 รอบโดยใช้เวลารวมถึง 34 ปีเต็มโดยมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ วันที่ 1 มกราคม ปี ค.ศ. 1995

2.2 องค์การการค้าโลก (World Trade Organization)

กมล กมลตระกูล (2547) ได้แจกแจงว่า เมื่อวันที่ 15 เมษายน ปี ค.ศ. 1994 ที่เมืองมาราเกช ประเทศโมร็อกโก รัฐมนตรีประเทศภาคี แกตต์ 124 ประเทศ มีมติเอกฉันท์รับรองร่างกรรมสารสุดท้าย (Final Act) ซึ่งเป็นระเบียบทางการค้าที่เป็นจากการเจรจารอบอุรุกวัยและยอมรับให้มีการจัดตั้งองค์การการค้าโลก หรือ WTO ซึ่งมาทำหน้าที่แทนแกตต์ ภายในวันที่ 1 มกราคม 1995 หลักการขององค์การการค้าโลกก็คือ การสร้างกฎกติกาขึ้นมาเพื่อเปิดตลาดใหม่ในประเทศเอเชีย ยุโรปตะวันออกและละตินอเมริกาสำหรับสินค้าที่ผลิต และเงินทุนที่ล้นเหลือจากยุคล่าอาณานิคมและการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรและแรงงานราคาถูกในประเทศกำลังพัฒนา ทั้งนี้เพื่อยืดอายุการผูกขาดของบริษัทข้ามชาติมิให้หยุดชะงักและล้มละลายจากสภาวะเศรษฐกิจชะงักงัน

2.2.1 วัตถุประสงค์และหน้าที่ขององค์การการค้าโลก

แม้แกตต์จะถูกแทนที่ด้วย WTO แล้วก็ตาม แต่วัตถุประสงค์ บทบาท และหน้าที่ของ WTO ก็ยังเป็นเช่นเดียวกับแกตต์ คือ ต้องการให้การค้าระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรีปราศจากอุปสรรคและข้อกีดกันทางการค้าเพื่อให้การใช้ทรัพยากรซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยวางกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการค้าสินค้า บริการ ทรัพย์สินทางปัญญา มาตรการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า ตลอดจนกระบวนการในการระงับข้อพิพาท

2.2.2 หน้าที่ขององค์การการค้าโลก

2.2.2.1 อำนวยความสะดวกการบังคับใช้บริการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก

2.2.2.2 เป็นเวทีการเจรจาการค้าพหุภาคี

2.2.2.3 เป็นเวทีในการระงับข้อพิพาท

2.2.2.4 เป็นกลไกในการทบทวนนโยบายการค้าของประเทศสมาชิก

2.2.2.5 ร่วมมือกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และธนาคารโลก เพื่อดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจไปในแนวทางที่สอดคล้องกัน

2.3 ความเป็นมาของการจัดตั้งเขตการค้าเสรี

2.3.1 การหยุดชะงักของการเจรจาในระดับพหุภาคี

ในการเจรจาการค้าพหุภาคี อาทิ เช่น ในการเจรจาขององค์การการค้าโลก (WTO) นั้นจัดได้ว่ามีข้อดีหลายประการ ได้แก่ เป็นการเจรจาการค้าที่มีการคำนึงถึงการแบ่งผลประโยชน์ทุกฝ่ายและประหยัดเวลาในการเจรจาและประเทศเล็กไม่เสียเปรียบในการต่อรองทางการค้ากับประเทศใหญ่ เมื่อเทียบกับการต่อรองในระดับ ทวิภาคี เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การเจรจาการค้าที่มีผู้เข้าร่วมเจรจาเป็นจำนวนมากอาจเป็นผลให้เกิดความล่าช้าในการเจรจา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นในประเทศใหญ่ที่มีอิทธิพลสูงในการเจรจา การเจรจาการค้าในระดับพหุภาคีภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (WTO) ในที่ประชุมการเมือง ซีแอตเติล ประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1999 ได้ประสบปัญหาจากกลุ่มต่อต้านการเปิดเสรีทางการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มต่อต้านจากสหภาพแรงงาน และกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่มีความเห็นว่าการค้าเสรีนำไปสู่ปัญหาการจ้างงานในประเทศพัฒนา เนื่องจากการย้ายฐานการผลิตไปประเทศที่มีค่าแรงที่ต่ำกว่าและสร้างปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลือง เมื่ออุปสรรคในการเจรจาการค้าเกิดขึ้นในประเทศมหาอำนาจ ผู้นำเจรจาการค้าอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้การเจรจาในรอบขององค์การการค้าโลกยังไม่สามารถเริ่มเจรจาการเปิดเสรีทางการค้าต่อไปได้ จนกระทั่งปัจจุบัน

2.3.2 ทำไมประเทศต่าง ๆ จึงหันมาสนใจจัดทำเขตการค้าเสรีสาเหตุที่ประเทศต่าง ๆ จึงหันมาสนใจจัดทำเขตการค้าเสรี เนื่องจากเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.3.2.1 การเปิดการเจรจาการค้ารอบใหม่ของ WTO ล่าช้า ประเทศต่าง ๆ จึงได้หันมาพิจารณาจัดเขตการค้าเสรีมากขึ้น เพื่อให้มีผลคืบหน้าในการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างกันอย่างเป็นรูปธรรมมากกว่าและรวดเร็วกว่าการเปิดเสรีในรอบ WTO

2.3.2.2 การที่จีนเข้าเป็นสมาชิกของ WTO ทำให้ประเทศต่าง ๆ เกิดความหวั่นเกรงต่อศักยภาพด้านการแข่งขันของจีนเนื่องจากจีนเป็นประเทศใหญ่ที่จะขยายบทบาทอำนาจทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น จากความได้เปรียบของตลาดภายในที่มีขนาดใหญ่ มีประชากรจำนวนมากและมีแรงงานราคาถูก จึงสามารถรองรับการผลิต การบริโภค และมี ศักยภาพใน

จำนวนมหาศาลและมีแรงงานราคาถูก จึงสามารถรองรับการผลิต การบริโภค และมี ศักยภาพในการส่งออกสูงเมื่อจีนได้เข้าเป็นสมาชิก WTO จะได้รับสิทธิเท่าเทียมกับประเทศอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ประเทศต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และประเทศกำลังพัฒนา จึงต้องปรับนโยบายและกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

2.3.2.3 การทำเขตการค้าเสรีเป็นการให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ ทางการค้าและการลงทุนแก่ WTO (หากปฏิบัติตามเงื่อนไข) ซึ่งจะทำให้มีการขยายการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศร่วมทำเขตการค้าเสรี และในทางกลับกัน ก็เท่ากับส่งผลกระทบต่อประเทศที่อยู่นอกกลุ่มที่จะค้าและลงทุนกับประเทศที่อยู่ในกลุ่มเขตการค้าเสรีได้น้อยลง จึงเป็นแรงกระตุ้นให้หันมาพิจารณาจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศอื่นด้วยเช่นกัน

2.3.2.4 หลายประเทศได้ใช้การจัดทำเขตการค้าเสรีเป็นยุทธวิธีในการสร้างพันธมิตรด้านเศรษฐกิจและการเมือง รวมทั้งเป็นการสร้างฐานในการขยายการค้าและการลงทุนกับประเทศหรือกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ ที่อยู่ห่างไกลด้วย

2.3.2.5 ประเทศที่มีพื้นที่ขนาดเล็กแต่มีระบบเศรษฐกิจที่เปิดเสรีเต็มที่อยู่แล้ว เช่น สิงคโปร์ และชิลี ได้ใช้ยุทธวิธีนี้อย่างเข้มข้น เนื่องจากมีการเปิดระดับเสรีสูงจึงมีโอกาที่จะได้ประโยชน์จากการเปิดตลาดของประเทศที่ร่วมทำเขตการค้าเสรีมาก เช่น สิงคโปร์ทำเขตการค้าเสรีกับญี่ปุ่น

2.3.3 กระแสการเจรจาในระดับทวิภาคี

ประมาณ 2 ปีที่ผ่านมาประเทศต่าง ๆ ได้มีการหันมาเจรจาในระดับทวิภาคีเพื่อให้เกิดการเปิดเสรีทางการค้าเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการบุกตลาดการค้าระหว่างประเทศหลายประเทศในแถบเอเชีย ก็ได้มีความพยายามในการเจรจการค้าในระดับทวิภาคี เพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาทิเช่น ประเทศเกาหลีกำลังมีความพยายามในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับประเทศชิลี และต่อไปอาจมีการเจรจากับญี่ปุ่นและไทยเป็นต้น ในขณะที่เดียวกันประเทศสิงคโปร์ได้มีความพยายามในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับหลายประเทศ อาทิเช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย เป็นต้น โดยมีกลยุทธ์ให้สินค้านำเข้าจากประเทศคู่ค้าภายใต้เขตการค้าเสรีซึ่งจัดตั้งใหม่เข้าสู่สิงคโปร์และในที่สุดอาจเข้าสู่กลุ่มประเทศอาเซียน โดยได้สิทธิพิเศษทางภาษีในการค้าระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ในกรณีไม่สามารถตรวจสอบประเทศแหล่งกำเนิดได้

ในขณะที่ประเทศไทยก็มีความคิดและพยายามในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับหลาย ๆ ประเทศทั้งในแถบเอเชียแปซิฟิก เอเชียใต้ ยุโรปตะวันออก แอฟริกา และแถบลาตินอเมริกา โดยสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงปัญหา การค้าที่ซ้ำซ้อนที่

อาจเกิดขึ้นสูง จะอาศัยการเจรจาในระดับภูมิภาคระหว่างอาเซียนกับประเทศหรือกลุ่มประเทศ คู่สัญญา อาทิเช่น ในปัจจุบันมีการเริ่มศึกษาและเจรจาระหว่างอาเซียนและประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และมีแนวความคิดที่จะพิจารณาอาเซียนกับกลุ่มประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี เป็นต้น

ทั้งนี้ประเทศทั้ง 3 คือ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีเป็นประเทศคู่เจรจาของอาเซียน (Dialogue Partner) และอยู่ในความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับประเทศในเอเชีย ตะวันออก (East-Asian Economic Cooperation) นอกจากนี้ในกรณีที่ประเทศไทยต้องการเจรจากับประเทศที่มีอำนาจต่อรองใกล้เคียงกัน ประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะอาศัยการเจรจาวิภาคีระดับประเทศต่อประเทศ อาทิเช่น ไทยกับออสเตรเลีย ไทยกับ นิวซีแลนด์ และไทยกับการศึกษาว่าด้วยการจัดทำความตกลงการค้าเสรี (CER) ตลอดจนไทยกับอินเดีย (กรมเจรจาการค้า, 2547)

2.3.4 การค้าเสรีในปัจจุบัน

GATT (General Agreement on Trade and Tariff) หรือองค์การการค้าโลก (WTO) ในปัจจุบันมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ต้องการให้การค้าของโลกดำเนินไปอย่างเสรี บนพื้นฐานความเท่าเทียมกัน คือไม่สามารถเลือกปฏิบัติ ระหว่างประเทศสมาชิกภาคี โดยพิจารณาได้จากบทบัญญัติของแกตต์ กำหนดหลักการสำคัญไว้ 2 ประการ คือ หลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ และการปฏิบัติเช่นคนในชาติเดียวกัน

การจัดกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคไม่ว่าจะอยู่ในรูปการเจรจา หรือพหุภาคี โดยข้อเท็จจริงของการจัดทำข้อตกลงนับแต่แต่มีการสร้างความเป็นเสรีทางการค้าให้มากขึ้น ในระหว่างประเทศหรือประเทศภายในกลุ่ม แต่อย่างไรก็ตามก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงการกีดกันทางการค้าต่อประเทศนอกกลุ่มได้ หากพิจารณาให้ดีแล้วจะเห็นว่า WTO อนุญาตให้มีการรวมกลุ่มหรือทำข้อตกลงทางการค้าระดับภูมิภาคได้ โดยถือว่าเป็นข้อยกเว้นของ WTO ที่ประเทศสมาชิกสามารถเลือกปฏิบัติได้ ระหว่างประเทศในกลุ่ม แต่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน GATT ปี ค.ศ. 1994

2.3.5 นโยบายการค้าเสรี

นโยบายการค้าเสรี คือ การที่รัฐบาลแต่ละประเทศกำหนดนโยบายทางพาณิชย์ ให้การค้าขายเป็นไปโดยเสรีขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาด โดยรัฐบาลเข้าไปแทรกแซงน้อยที่สุด รวมทั้งการค้าระหว่างประเทศก็เปิดโอกาสให้มีการค้าขายระหว่างกันโดยไม่มีอุปสรรคที่พรมแดน ยกเว้น ในกรณีที่จำเป็น เช่น เพื่อป้องกันชีวิต สุขภาพอนามัยของมนุษย์ พืช สัตว์ หรือเพื่อปกป้องศิลปกรรมวัฒนธรรม หรือความมั่นคงของประเทศ เป็นต้น

ในทางปฏิบัติมักพบว่ารัฐบาลแต่ละประเทศจะใช้มาตรการบางอย่างกีดกันการค้าระหว่างประเทศ เพื่อคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศ โดยเฉพาะในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อประเทศทั้งหลายประสบวิกฤตเศรษฐกิจ ต่างก็ตั้งมาตรการกีดกันการนำเข้าจนทำให้การค้าระหว่างประเทศหดตัวลง นำมาซึ่งความขัดสนมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2490 ความตกลงว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า หรือ GATT จึงก่อกำเนิดขึ้นมา เพื่อเจรจาตกลงให้ประเทศสมาชิกลดภาษีและข้อจำกัดทางการค้า โดยมีความเชื่อว่าการแบ่งกันผลิตและการค้าจะนำมาซึ่งความมั่งคั่งสมบูรณ์

2.3.6 แนวทางในการจัดทำเขตการค้าเสรี สรุปได้ต่อดังนี้

2.3.6.1 ทำให้กรอบกว้าง เพื่อให้ได้รับประโยชน์ทั้งสองฝ่าย การเจรจาทำความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีมีขอบกว้างขวางครอบคลุมสัมพันธภาพทางเศรษฐกิจทุกสาขา ทั้งการเปิดเสรีการค้า (สินค้าและบริการ) การลงทุน และการขยายความร่วมมือทั้งสาขาที่ร่วมมือกันตลอดจน ประสานแนวนโยบายและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นับว่าเป็นการทำข้อผูกพันเพิ่มเติมจากข้อผูกพันที่แต่ละประเทศมีอยู่แล้วในฐานะสมาชิก WTO

2.3.6.2 ทำให้สอดคล้องกับกฎ WTO โดยที่ WTO กำหนดเงื่อนไขให้มีการเปิดเสรีโดยครอบคลุมการค้าสินค้า / และบริการ ระหว่างประเทศที่เข้าร่วมทำเขตการค้าเสรีอย่างมากพอ และสร้างความโปร่งใสโดยแจ้งต่อ WTO ก่อนและหลังการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี รวมทั้งเปิดให้ประเทศสมาชิกตรวจสอบข้อตกลง

2.3.6.3 แลกเปลี่ยนผลประโยชน์ตอบแทนกัน ในกรณีที่คู่กรณีประเทศพัฒนาแล้ว ควรเรียกร้องความยืดหยุ่นเพื่อให้มีเวลานานกว่าในการปรับตัวหรือทำความผูกพันในระดับที่ต่ำกว่า

2.3.6.4 กำหนดกลไกและมาตรการป้องกันผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายใน การเจรจาจัดตั้งเขตการค้าเสรีจะรวมถึงเรื่องกำแพงกีดกันและขั้นตอนในการใช้มาตรการป้องกันผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายใน เช่น การเก็บภาษี การต่อต้านการทุ่มตลาด (AD) ภาษีตอบโต้การอุดหนุน (CVD) และมาตรการคุ้มกัน ซึ่งใช้กฎเกณฑ์ของ WTO เป็นพื้นฐาน แต่ปรับปรุงให้ตรงตามประสงค์ของประเทศที่ร่วมเจรจา หรือบางกรณีอาจมีการตกลงที่จะมีการระงับใช้มาตรการ AD CVD ระหว่างกัน

2.3.7 เขตการค้าเสรีที่สำคัญในปัจจุบัน คือ NAFTA และ AFTA และขณะนี้สหรัฐฯ อยู่ในระหว่างการเจรจาทำเขตการค้าเสรีในภูมิภาคอเมริกา (Free Trade Area of

American : FTAA) โดยตั้งเป้าหมายที่จะให้การเจรจาเสร็จสิ้นในปี 2548 รูปแบบเขตการค้าเสรีแบ่งได้เป็น 2 ชนิดคือ

2.3.7.1 นาฟตา (NAFTA) คือ สหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโกได้ประกาศเจตนารมณ์ร่วมกัน ในการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement : NAFTA) เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2534 และข้อตกลงนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2537 ต่อมาเมื่อเดือนธันวาคม 2537 ซิลิได้รับเชิญให้เข้าเป็นสมาชิกนาฟตา โดยคาดว่าจะมีการเจรจาเพื่อเข้าเป็นสมาชิกในเดือน พฤษภาคม 2538 และจะสามารถเข้าเป็นสมาชิกได้ในต้นปี 2539 เพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้าและบริการระหว่างประเทศภาคี โดยการยกเลิกภาษีศุลกากรภายใน 15 ปี ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม ขยายโอกาสการลงทุน คุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และแก้ไขข้อพิพาททางการค้า

2.3.7.2 อาฟต้า (AFTA) ในการเริ่มจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) ตามกรอบความตกลงแม่บท ว่าด้วยการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน (Framework Agreement on Enhancing ASEAN Economic Cooperation) และความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน [Agreement on the Common Effective Preferential Tariff (CEPT) Scheme for the ASEAN Free Trade Area (AFTA)] ในขณะนั้น อาเซียนมีสมาชิกเพียง 6 ประเทศ ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต่อมาภายหลังอาเซียนได้ขยายจำนวนสมาชิกเป็น 10 ประเทศ โดยมีเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกในปี 2538 ลาวและพม่า ในปี 2540 และกัมพูชาในปี 2542 เมื่อแรกดำเนินการ อาเซียนได้กำหนดเป้าหมายที่จะลดภาษีศุลกากรระหว่างกันลงเหลือร้อยละ 0-5 รวมทั้งยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภายในเวลา 15 ปี เริ่มตั้งแต่ 1 มกราคม 2536 และสิ้นสุด 1 มกราคม 2551 ต่อมาในปี 2537 อาเซียนได้เร่งรัดการดำเนินงานอาฟต้าจากเดิม 15 ปี เป็น 10 ปี คือ ให้ลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0-5 ภายใน 1 มกราคม 2546 รวมทั้งให้นำสินค้าอุตสาหกรรมและเกษตรแปรรูปในรายการที่เคยได้รับการยกเว้นการลดภาษีเป็นการชั่วคราวและสินค้าเกษตรไม่แปรรูป เข้ามาลดภาษีภายใต้อาฟต้าด้วย

2.3.7.3 สหภาพศุลกากร (Customs Union) หมายถึง การรวมตัวกันทางเศรษฐกิจในระดับที่ลึกและกว้างการเขตการค้าเสรี เพราะมีลักษณะเป็นตลาดร่วม ซึ่งไม่มีกำแพงภาษีระหว่างประเทศสมาชิกในสหภาพศุลกากรเป็นภาษีศุลกากรอัตราเดียวกัน กับทุกประเทศนอกกลุ่ม

สหภาพศุลกากรจึงทำให้ประเทศในกลุ่มมีสภาพเป็นเสมือนประเทศเดียวกัน สหภาพศุลกากรที่สำคัญ คือ สหภาพยุโรป และ MERCOSUR (Southern Common Market) หรือตลาดร่วมตอนใต้ (เมอร์โคซัวร์) เป็นการรวมกลุ่มของประเทศ 4 ประเทศ คือ อาร์เจนตินา บราซิล ปารากวัย และอุรุกวัย โดยประเทศทั้งสี่ได้ทำความตกลงร่วมกันจัดทำสัญญา MERCOSUR ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2533 มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การขยายตลาดการค้าและการลงทุนให้กว้างขวาง การเพิ่มอำนาจการต่อรองของประเทศสมาชิก การปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับคู่ค้า โดยใช้อัตราภาษีศุลกากรร่วมกัน (Common External Tariff) นอกจากนี้ MERCOSUR ยังมีจุดมุ่งหมายหลักให้ทั้งสี่ประเทศมีการค้าเสรีระหว่างกัน กำจัดอุปสรรคด้านการค้าทั้งด้านภาษีศุลกากร และมีไซศุลกากร ปัจจุบัน ชิลี ได้ทำข้อตกลงการค้าเสรีกับ MERCOSUR ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2539 และโบลิเวีย ได้ลงนามในข้อตกลงการค้าเสรีกับ MERCOSUR เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2539

2.3.7.4 พันธมิตรทางเศรษฐกิจ (Closer Economic Partnership : CEP)

หมายถึง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนารูปแบบไปจากที่เคยผ่านมา ความเข้าใจเกี่ยวกับ CEP หรือ ขอบเขตของ CEP อาจจะแตกต่างกันไป โดยทั่วไป CEP ครอบคลุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจทั้งในด้านสินค้า การค้า บริการและการลงทุนแบ่งกว้างๆ ได้เป็น 2 ประการคือ

- CEP ที่มีเขตการค้าเสรี เป็นหัวใจสำคัญ และรวมไปถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ทรัพย์สินทางปัญญา การประสานนโยบายการแข่งขัน การจัดซื้อโดยรัฐ เป็นต้น ดังกรณี CEP ระหว่างออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ และความร่วมมือที่อาเซียนกำลังเจรจากับจีน ในกรณีดังกล่าวนี้ CEP จึงเป็นกรอบความร่วมมือในเชิงลึกและกว้างกว่า FTA

- CEP ที่ไม่มีการทำการเขตการค้าเสรี แต่อาจมีการลดภาษีศุลกากร (ไม่ใช่การลดถึงขั้นต่ำสุด หรือเป็น 0 ดังกรณี FTA) และมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากรที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าด้วยรวมทั้งมีการร่วมมือในด้านอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น CEP ระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลีย เป็นต้น (เขตการค้าเสรี , 2547)

3. การค้าเสรีกับประเทศไทย

3.1 ยุทธศาสตร์การทำ FTA ของไทย

3.1.1 เป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ทางการค้า (2547 : 15) กล่าวว่า เพื่อสร้างพันธมิตรทางเศรษฐกิจ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ เพิ่มโอกาสในการส่งออก และปรับโครงสร้างการผลิตในประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.1.2 ยุทธศาสตร์การเจรจา FTA

เพื่อรักษาตลาดเดิมที่เป็นตลาดหลักของไทย เช่น สหรัฐฯ และญี่ปุ่น และขยายตลาดใหม่ทั้งในแนวกว้างและเจาะลึกในตลาดที่มีศักยภาพ เช่น จีน อินเดีย ตลาดที่เป็นประตูการค้าในภูมิภาคอื่นๆ เช่น บารห์เรน ในตะวันออกกลาง แปซิฟิกในทวีปอเมริกาใต้ เป็นต้น

พิจารณาเตรียมความพร้อมในการการค้าเสรี ก้าวต่อไป กับ สหภาพยุโรป แคนาดา แอฟริกาใต้ ซิลี เม็กซิโก เกาหลี กลุ่ม MERCOSUR และภาคีการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Association : EFTA) เป็นต้น

3.1.3 ยุทธศาสตร์รายสาขา ที่สำคัญ มี ดังนี้

3.1.3.1 เกษตร

- เน้นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูง ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตร และอาหารแปรรูป

- สินค้าเกษตรที่มีความอ่อนไหว เจรจาโดยมีเวลาในการปรับตัวที่นาน

- สินค้าเกษตรและอาหาร จะมีปัญหาเรื่องมาตรฐานด้านสุขอนามัยมาก ความปลอดภัยด้านอาหาร และสิ่งแวดล้อม ให้เจรจาลด/ยกเลิก หรือปรับไม่ให้เป็นอุปสรรค ขณะเดียวกันให้พัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐานสากล มีความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและอำนวยความสะดวกด้านการค้าโดยการทำ MRA และ การถ่ายทอดเทคโนโลยี

- กำหนดมาตรฐานการนำเข้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัตถุดิบที่ต้องนำเข้ามาแปรรูปเพื่อการส่งออกให้ได้มาตรฐาน และปลอดภัย

3.1.3.2 อุตสาหกรรม

- เน้นอุตสาหกรรมเป้าหมายในการส่งออกของไทย และกลุ่มที่มีการร่วมลงทุนผลิตที่เป็นเครือข่ายการผลิต สาขาที่สำคัญ ที่ไทยมีศักยภาพมาก ได้แก่ แพชั่น (เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ รองเท้า) ยานยนต์และชิ้นส่วน สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เป็นสินค้าเฟอร์นิเจอร์ เครื่องใช้ในบ้าน และของแต่บ้าน

- มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี เช่น มาตรฐานสินค้า สิ่งแวดล้อม ให้เจรจา/ ยกเลิก หรือปรับไม่ให้เป็นการอุปสรรคต่อการค้า พัฒนาการผลิตภายในประเทศให้ได้มาตรฐาน และ จัดทำความตกลงยอมรับร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangement : MRA)

- การเจรจากำหนดเงื่อนไข (Rules of Origin :ROO) ต้องสะท้อนสภาพ การผลิตในประเทศ และในประเทศต้องปรับการผลิตอุตสาหกรรมต้นน้ำให้มากขึ้น

3.1.3.3 บริการ

- เปิดเสรีแบบค่อยเป็นค่อยไป ใช้ (positive-list approach)
  - เน้นธุรกิจบริการที่มีความพร้อม เช่น ท่องเที่ยว สุขภาพ ก่อสร้าง
  - สนับสนุนธุรกิจที่มีอนาคต เช่น บันเทิง ซ่อมบำรุง
  - กลุ่มธุรกิจบริการที่ยังไม่พร้อม เช่น ธนาคาร ประกันภัย โทรคมนาคม
- ขนส่ง ให้มี การเปลี่ยนในช่วงระยะเวลา 10 ปี

3.1.3.4 ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า

เน้นระดับการคุ้มครองภายใต้ความตกลง ว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาที่ เกี่ยวกับการค้าใน WTO เป็นหลัก ควรแสวงหาความร่วมมือจากประเทศคู่เจรจาในการอำนวยความสะดวกด้านการขอรับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของคนไทยในต่างประเทศ เช่น การ ขอรับการคุ้มครองพันธุ์ข้าวหอมมะลิ และเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิของไทย ผลักดันให้ ประเทศคู่เจรจาให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่ไทยมีผลประโยชน์ เช่น ภูมิปัญญา ท้องถิ่น แหล่งที่มาทางชีวภาพ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี การใช้ประโยชน์ ในข้อมูลสิทธิบัตร เพิ่มศักยภาพและทักษะของนักประดิษฐ์ของไทยในการวิจัยพัฒนาต่อยอด

3.2 แนวทางการดำเนินการเปิดเขตการค้าเสรี

เขตการค้าเสรี (2547 : 12) อธิบายแนวทางการดำเนินงานการเปิดการค้าเสรีดังนี้

3.2.1 การจัดทำเขตการค้าเสรีจะคำนึงถึงผลประโยชน์ โดยรวมของประเทศ เนื่องจากการจัดทำเขตการค้าเสรี จะมีทั้งส่วนที่เป็นประโยชน์และส่วนที่เสียประโยชน์หรือได้รับ ผลกระทบ จึงควรพิจารณาผลประโยชน์รวมของประเทศเป็นสำคัญ

3.2.2 ท่าที่ในการจัดทำเขตการค้าเสรีจะต้องมีเอกภาพทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้ประเทศไทยสามารถดำเนินการเจรจาในเชิงรุกได้อย่างมี ประสิทธิภาพและสอดคล้องกัน ในการเตรียมพร้อมเพื่อให้การจัดทำเขตการค้าเสรีเป็นประโยชน์ สูงสุดและเป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองของไทยในเวทีการค้าโลก

3.2.3 ภาคเอกชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำเขตการค้าเสรี โดยภาครัฐต้องสร้างความเข้าใจและประสานงานด้านข้อมูล รวมทั้งแนวทางการเจรจาทำเขตการค้าเสรีระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ซึ่งจะต้องทำอย่างต่อเนื่องและมีความเป็นเอกภาพ เพื่อให้ไทยได้รับประโยชน์สูงสุดในการขยายการค้าและการลงทุนจากการทำเขตการค้าเสรี

3.2.4 การจัดทำเขตการค้าเสรีเป็นทิศทางใหม่ จึงควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ในเชิงนโยบายให้มากขึ้น ต่อเนื่องและครอบคลุมในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยใช้นักประชาสัมพันธ์มืออาชีพ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติในการดำเนินธุรกิจเพื่อเตรียมความพร้อมแก่ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไปในฐานะผู้บริโภค

ตารางที่ 1 มุมมองและความคิดเห็นของภาคต่าง ๆ

รัฐบาล	เอกชน	NGO
1. ศึกษาความเป็นไปได้ ผลดี ผลเสีย ก่อนทำ FTA	1. รัฐบาลไม่มีการศึกษา ผลกระทบของการจัดทำ FTA	1. รัฐบาลใช้วิธีการเจรจาไป ทำวิจัยไป
2. หลังทำ FTA จะทำให้ สวัสดิการสังคมของไทยดีขึ้น	2. รัฐบาลไม่มีการศึกษาข้อมูล ด้านต่าง ๆ ของประเทศที่ จัดทำ FTA	2. การทำ FTA ของรัฐบาลเป็นการ ส่งเสริมการกีดกันทางการค้า
3. เปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดทำ FTA	3. ภาคเอกชนมีส่วนร่วมน้อย	3. รัฐบาลขาดทักษะทางด้าน ประสบการณ์การเจรจาระหว่างประเทศ
4. ให้ความสำคัญกับการ ประชาสัมพันธ์เชิงนโยบาย	4. ขาดการประสานงานที่ดี ระหว่างรัฐกับเอกชน	4. รัฐบาลหวังผลประโยชน์จากการทำ FTA ลักษณะทวิภาคีมากกว่าพหุภาคี
5. ปรับปรุงระบบและลด ขั้นตอนการให้บริการของ ภาครัฐ	5. ควรมีการกำหนดแผนงาน ร่วมกันระหว่างรับกับเอกชน	5. รัฐบาลมีผลประโยชน์ทางธุรกิจทับ ซ้อนกันทางการเมือง
6. มีระบบเตือนภัยเพื่อป้องกัน ผลกระทบอย่างฉับพลันและ รุนแรงต่ออุตสาหกรรมภายใน	6. ภาครัฐควรมีการศึกษาเชิง ลึกในทุกกรอบการเจรจาอย่าง รอบคอบ	6. ขาดนักเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

รัฐบาล	เอกชน	NGO
7. เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกทางการค้า	7. หน่วยงานของรัฐและเอกชน มีบุคลากรไม่เพียงพอ	7. รัฐบาลไม่ควรเจรจาทำข้อตกลงการค้าเสรีในขณะใดขณะหนึ่งมากเกินไป
8. มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนในต่างประเทศ		8. รัฐบาลไม่ควรกำหนดเงื่อนไขเวลาในการเจรจา

ที่มา : เขตการค้าเสรี (2547)

3.3 ขณะนี้ประเทศไทยได้มีการจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศใดบ้าง และมีความคืบหน้าอย่างไรในปัจจุบัน

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2547) กล่าวไว้ว่า รัฐบาลโดยกระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดให้การจัดทำเขตการค้าเสรีเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกของการค้าระหว่างประเทศ เพื่อสร้างพันธมิตรทางการค้า เพิ่มโอกาสในการขยายการค้าและการลงทุน รวมทั้งให้ประเทศคู่เจรจาเป็นประตูการค้าเข้าสู่ประเทศต่างๆ ในบริเวณใกล้เคียง และขยายการส่งออกไปสู่ตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ ประเทศไทยกำลังเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีกับ 8 ประเทศ และ 1 กลุ่ม โดยได้มีการลงนามในกรอบความตกลงแล้ว 4 ประเทศ ได้แก่ จีน บาหลีเรน อินเดีย และเปรู กับอีก 1 กลุ่มประเทศ คือ BIMST-EC (บังกลาเทศ อินเดีย พม่า ศรีลังกา ไทย ภูฏานและเนปาล) ส่วนออสเตรเลียได้เจรจากันเสร็จสิ้นแล้ว คาดว่าจะสามารถลงนามความตกลงได้ในกลางปีนี้ และในปี พ.ศ. 2547 จะมีการเจรจาอย่างจริงจังกับอีก 3 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และนิวซีแลนด์ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ได้เจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ โดยมีความคืบหน้า ดังนี้

3.3.1 ไทย-จีน

3.3.1.1 ได้มีการลงนามในความตกลงเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ระหว่าง ไทย-จีน เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน ค.ศ. 2003 ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน สาระสำคัญของความตกลงครอบคลุมเรื่องการลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ทุกรายการ ตามพิกัดศุลกากรตอนที่ 07-08 (116 รายการ ตามพิกัดศุลกากร 6 หลัก) ให้เหลือร้อยละ 0 ภายในวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 2003 โดยกระทรวงการคลังได้ออกประกาศลดภาษีในสินค้าดังกล่าว รวมทั้งกรมการค้าต่างประเทศได้ออกหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า เพื่อให้มีการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแล้ว

3.3.1.2 ในช่วง 1 ตุลาคม-31 ธันวาคม ค.ศ. 2003 ไทยได้ส่งออกผักผลไม้ไปจีน 2,350 ล้านบาท นำเข้าจากจีน 1,977 ล้านบาท ไทยเกินดุลการค้าสินค้าผักและผลไม้ 373 ล้านบาท ในขณะที่สมาชิกอาเซียนอื่นยังไม่ได้ประโยชน์จากการค้าผักผลไม้ เนื่องจากภาษีผักและผลไม้ยังไม่ได้ลดภาษีเป็นร้อยละ 0

3.3.2 ไทย-อินเดีย

3.3.2.1 ได้มีการลงนามกรอบความตกลงว่าด้วย การจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม ค.ศ. 2003 ณ ทำเนียบรัฐบาล

3.3.2.2 สาระสำคัญของร่างกรอบความตกลงฯ ครอบคลุมการเปิดเสรีในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านการค้าสินค้า การเปิดเจรจาการค้าสินค้าจะเริ่มต้นภายในเดือนมกราคม 2004 และให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2005 ซึ่งกำหนดให้เปิดเสรีภายในปี ค.ศ. 2010

- ด้านการค้าบริการและการลงทุน ได้กำหนดให้ทยอยเปิดเสรีในรายสาขาที่มีความพร้อมก่อน โดยจะเริ่มต้นเจรจายละเอียดตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 2004 และให้เสร็จสิ้นภายในเดือนมกราคม ค.ศ. 2006

นอกจากนี้ ยังได้ตกลงแนวทางการเจรจาเพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกัน เช่น เรื่องการอำนวยความสะดวกทางการค้าในด้านต่างๆ เช่น การจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangement : MRA) พิธีการศุลกากร การออกวีซ่า และการเดินทางของนักธุรกิจ เป็นต้น รวมถึงการลด/ ยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษี (Non Tariff Barrier)

ทั้งนี้ ได้ตกลงให้มีการลดภาษีสินค้าบางส่วนทันที (Early Harvest Scheme: EHS) โดยจะทยอยลดภาษีแต่ละปีลงในอัตราร้อยละ 50 75 และ 100 ของอัตรารภาษี MFN applied rates ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2004 จนถึงวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2006 ตามลำดับ ครอบคลุมสินค้ารวม 84 รายการ เช่น เงาะ ลำไย มังคุด ทุเรียน องุ่น ข้าวสาลี อาหารทะเลกระป๋อง (ปลาซาร์ดีน ปลาแซลมอน ปลาแมกเคอเรล และปู) และสินค้าอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพในการส่งออก อาทิ อัญมณีและเครื่องประดับ (พลอยสี) เม็ดพลาสติก เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ พัดลม ตู้เย็น เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ เครื่องสีข้าว หม้อแปลงไฟฟ้า เครื่องประมวลผลข้อมูล วงจรพิมพ์ ส่วนประกอบของเฟอร์นิเจอร์ บอลล์แบร์ริง และส่วนประกอบของเครื่องยนต์ เป็นต้น

3.3.2.3 เมื่อวันที่ 7-9 เมษายน ค.ศ. 2004 ได้มีการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า ครั้งที่ 5 และคณะกรรมการเจรจาเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย(TNC) ครั้งที่ 1 สรุปสาระสำคัญได้ คือ

- กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าชั่วคราว (Interim Rules of Origin) การประชุมครั้งที่ผ่านมา ทั้งสองฝ่ายสามารถตกลงกันได้แล้ว 52 รายการ เหลืออีก 32 รายการที่ยังไม่มีข้อยุติ (สินค้ากลุ่มเหล็ก ชิ้นส่วนยานยนต์ อาหารทะเลแปรรูป โทรทัศน์สี) การประชุมครั้งนี้ ไทยได้ผลักดันให้เริ่มลดภาษี 52 รายการก่อน โดยใช้แหล่งกำเนิดที่ตกลงได้เป็นการชั่วคราว แต่อินเดียยังคงยืนยันให้เจรจาให้ครบทั้ง 84 รายการก่อนจึงเริ่มลดภาษีระหว่างกัน ทั้งนี้ อินเดียต้องการให้ไทยยอมรับหลักเกณฑ์การได้แหล่งกำเนิดสินค้า ที่ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงพิกัดศุลกากรในระดับประเภท (Change of Tariff Heading : CTH) ควบคู่กับสัดส่วนวัตถุดิบภายในประเทศอย่างน้อยร้อยละ 40 (Local content) ซึ่งจะทำให้สินค้าบางรายการของไทย เช่น ปลาทูนากะปอง และชิ้นส่วนยานยนต์ จะไม่สามารถได้เงื่อนไขแหล่งกำเนิดได้

- การประชุมคณะกรรมการเจรจาเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย (TNC) ครั้งที่ 1 ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบขอบเขตการทำงาน (Term of Reference : TOR) เพื่อดำเนินการเจรจาตามทบทวนที่ระบุไว้ในกรอบความตกลง

ได้กำหนดให้เขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย(TNC)เป็นองค์กรที่กำกับดูแลการเจรจาในภาพใหญ่ (Apex body) สำหรับการเจรจาในเรื่องต่างๆ ภายใต้กรอบความตกลงฯ โดยให้มีการจัดตั้งกลุ่มการทำงานในเรื่องสำคัญ ได้แก่ การค้าสินค้า การค้าบริการและการลงทุน รวมทั้งเสนอให้มีการจัดทำร่างต้นฉบับ ในเรื่องดังกล่าว ก่อนจะมีการหารือกันในรายละเอียดต่อไป โดยฝ่ายไทยรับที่จะเตรียมร่างต้นฉบับ ในเรื่องการเปิดเสรีการค้าสินค้า และอินเดียจะเตรียมร่างต้นฉบับ ในเรื่องการค้าบริการและการลงทุน ซึ่งกำหนดเสนอร่างต้นฉบับ ให้แก่กันภายในมิถุนายน

3.3.2.4 การดำเนินการต่อไป ไทยจะเป็นเจ้าภาพ ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า ครั้งที่ 6 ในวันที่ 31 พฤษภาคม-1 มิถุนายน ค.ศ. 2004 และประชุม TNC ครั้งที่ 2 ในวันที่ 27-29 มิถุนายน ค.ศ. 2004

3.3.3 ไทย-บาหลีเรน

3.3.3.1 ได้ลงนามกรอบความตกลงการเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจ ไทย-บาหลีเรน (CEP) และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม ค.ศ. 2002 โดยได้จัดทำรายการสินค้าที่จะลดภาษีในเบื้องต้น (Early Harvest) จำนวน 626 รายการ โดยมีอัตราภาษีอยู่ที่ ร้อยละ 0 และร้อยละ 3 และภาษีร้อยละ 3 จะลดลงเป็น 0 ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2005

3.3.3.2 สำหรับการลดภาษีสินค้าส่วนที่เหลือ ประมาณกว่า 5,000 รายการ ฝ่ายไทยได้เสนอให้มีการจัดกลุ่มสินค้าเป็น 3 กลุ่ม และใช้รูปแบบวิธีการลดภาษี ดังนี้

- Fast Track ประกอบด้วยสินค้าประมาณร้อยละ 40 ของสินค้าส่วนที่เหลือทั้งหมด และลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0 ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2005

ทั้งนี้ ฝ่ายไทยได้ยื่นรายการในกลุ่ม Fast Track จำนวน 1,862 รายการ ที่จะลดภาษีลงเหลือ 0 ภายในปี ค.ศ. 2005 ให้ฝ่ายบาหลีเรนพิจารณา โดยจะหารือกันในรายละเอียดในการประชุมครั้งต่อไป

- Normal Track ประกอบด้วยสินค้าประมาณร้อยละ 40 ของสินค้าส่วนที่เหลือทั้งหมดและลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0 ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2007

- Other Products ประกอบด้วยสินค้าประมาณร้อยละ 20 ของสินค้าส่วนที่เหลือทั้งหมด และลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0 ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2010

3.3.3.3 การค้าบริการ ทั้งสองฝ่ายได้เริ่มหารือในสาขาการค้าบริการที่แต่ละฝ่ายให้การสนใจ โดยอาจมีสาขาที่จะนำมาเจรจาในช่วงแรก ซึ่งบาหลีเรนให้ความสำคัญกับการเงินธนาคาร โทรคมนาคม ในขณะที่ไทยให้ความสำคัญในสาขาก่อสร้างและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง บริการสุขภาพและท่องเที่ยว เป็นต้น

3.3.3.4 การดำเนินการต่อไป เจรจาลดภาษีสินค้าส่วนที่เหลือ มาตรการที่มีใช้ภาษี มาตรการ คุ้มครองและความร่วมมือทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการเปิดเสรีบริการและการลงทุน ให้เสร็จสิ้นโดยเร็วต่อไป

3.3.4 ไทย-เปรู

3.3.4.1 ได้ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างไทยและเปรู เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม ค.ศ.2003 ซึ่งจะเริ่มเจรจาตั้งแต่ต้นปี ค.ศ.2004 และคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี ค.ศ.2005 ทั้งนี้เขตการค้าเสรีไทย-เปรู จะมีผลสมบูรณ์ภายในปี ค.ศ. 2015

3.3.4.2 เมื่อวันที่ 29 มกราคม ค.ศ.2004 ได้มีการประชุมคณะเจรจาความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างไทยกับเปรู ครั้งที่ 1 สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- การค้าสินค้า การลดภาษีจะครอบคลุมสินค้าทุกรายการ และจะลดเหลือ 0 ภายในปี ค.ศ. 2015 ยกเว้นสินค้าที่มีความอ่อนไหวจะพิจารณาเป็นรายการไป ซึ่งฝ่ายไทยเสนอว่าควรให้มีให้น้อยที่สุด

- การค้าบริการ ทั้งสองฝ่ายเห็นว่าควรเน้นด้านความร่วมมือและการอำนวยความสะดวกเพื่อให้มีการขยายการค้าบริการ เช่น การขนส่ง และการท่องเที่ยว เป็นต้น
- การลงทุน ฝ่ายไทยเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญของการทำการค้าเสรี ทั้งนี้ เพื่อที่จะดึงดูดการลงทุน ขอบเขตการเจรจาจึงควรมุ่งที่จะส่งเสริมการลงทุนระหว่างกัน ทั้งในด้านความร่วมมือและการอำนวยความสะดวก ในเบื้องต้น ควรมีความเข้าใจกฎหมายการลงทุนของกันและกัน จึงควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล และตั้งหน่วยงานที่จะเป็นศูนย์ประสานงานขึ้น
- เรื่องอื่นๆ เช่น กระบวนการยุติข้อพิพาท ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะใช้หลักการของ WTO เป็นพื้นฐานในการเจรจาเรื่องกระบวนการยุติข้อพิพาท การแลกเปลี่ยนข้อมูล ฝ่ายไทยได้เสนอรายการข้อมูลที่จะให้มีการแลกเปลี่ยนระหว่างกันเพื่อเป็นประโยชน์ในการเจรจา การทำงานในองค์การจะให้ คณะกรรมการการเจรจาเป็นผู้ดูแลการเจรจาในภาพรวมและตั้งกลุ่มทำงานเฉพาะอย่างเพิ่มขึ้น คู่มือเรื่องช่องทางตลาด และการบริการและการลงทุน

3.3.4.3 การดำเนินการต่อไป การประชุมครั้งต่อไปจะมีขึ้น ประมาณเดือนเมษายน โดยทั้งสองฝ่ายจะกำหนดวันและสถานที่ร่วมกันต่อไป ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายที่จะสรุปผลการเจรจาภายในมิถุนายน ค.ศ.2005

3.3.5 ไทย-ออสเตรเลีย

3.3.5.1 ทั้งสองฝ่ายสามารถสรุปการเจรจา และพิจารณาประเด็นทางกฎหมายในความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย-ออสเตรเลียแล้ว คาดว่าจะมีการลงนามในกลางปีนี้

3.3.5.2 สาระสำคัญของความตกลง สรุปได้ ดังนี้

1) การลดภาษีสินค้า

1.1) การลดภาษีของไทย

- ลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ทันที ณ วันที่ ความตกลงมีผลใช้บังคับ ประมาณร้อยละ 49 ของรายการสินค้าทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบที่ไทยไม่มีศักยภาพในการผลิต หรือเป็นสินค้านำเข้ามาแล้ว จะไม่กระทบการแข่งขันกับสินค้าในประเทศ และไทยได้เสนอลดภาษีให้อาเซียนเป็นร้อยละ 0 แล้ว เช่น ธัญพืช ครั้ง โกโก้และของปรุงแต่งที่ทำจากโกโก้ สินแร่ เชื้อเพลิง เป็นต้น สินค้ารายการอื่นๆ ที่เหลือประมาณร้อยละ 51 ไทยจะทยอยลดภาษีจนเหลือร้อยละ 0 ภายในปี ค.ศ. 2010 เช่น ผัก ผลไม้ พลาสติก กระดาษ สิ่งทอ เสื้อผ้า เหล็ก เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า (ภาษีร้อยละ 1-80)

- สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมบางประเภทที่มีความอ่อนไหว จะใช้เวลาในการลดภาษียาวกว่า โดยจะทยอยลดเหลือร้อยละ 0 ภายใน 10 ปี เช่น นมข้น บัตเตอร์มิลค์

น้ำผึ้ง ส้ม องุ่น มันฝรั่ง ปรงแต่ง ไวน์ สิ่งทอ เสื้อผ้า เหล็ก ภายใน 15 ปี เช่น เนื้อ นม หางนม เนย เนยแข็ง เครื่องในสัตว์ มันฝรั่ง น้ำตาล ชา กาแฟ ข้าวโพด และภายใน 20 ปี เช่น นมและครีม โดยกำหนดให้มีการใช้มาตรการปกป้องพิเศษ สำหรับสินค้าบางรายการ ในกรณีที่มีการนำเข้าเพิ่มมากขึ้นเกินปริมาณที่ระบุไว้ สำหรับสินค้าเกษตรที่มีโควตาภาษี เช่น นม มันฝรั่ง น้ำตาล ชา กาแฟ ข้าวโพด ไทยจะทยอยเปิดตลาดให้แก่ออสเตรเลียในปริมาณและระยะเวลาต่างๆ กัน ขึ้นอยู่กับความอ่อนไหวของสินค้านั้นๆ

1.2) การลดภาษีของออสเตรเลีย

ออสเตรเลียจะลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ทันที ณ วันแรกที่มีความตกลงมีผลใช้บังคับ ประมาณร้อยละ 83 ของรายการสินค้าทั้งหมด ซึ่งประมาณครึ่งหนึ่งของสินค้าเหล่านี้มีภาษีเป็นร้อยละ 0 อยู่แล้ว ส่วนสินค้ารายการอื่นๆ ที่เหลือ ออสเตรเลียจะทยอยลดเหลือร้อยละ 0 ภายในปี พ.ศ. 2010 และปี ค.ศ. 2015 สินค้าเกษตรทุกรายการ ออสเตรเลียจะลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ทันที ณ วันแรกที่มีความตกลงมีผลใช้บังคับ ยกเว้นปลาทูนา ปลาสคิปแจ็ก และปลาโบนิโต (ชนิดชาร์ดา) ที่จะลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ในปี ค.ศ. 2007 และขอให้มีการใช้มาตรการปกป้องพิเศษ สำหรับสินค้านี้และสับปะรดกระป๋อง ส่วนสินค้าอุตสาหกรรม จะลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ทันที หรือทยอยลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ในรายการที่มีอัตราภาษีสูง (ร้อยละ 4-25) เช่น พลาสติก เครื่องหนัง ชิ้นส่วนยานยนต์ เหล็ก สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า เป็นต้น

- สำหรับสินค้าเสื้อผ้าที่มีภาษีร้อยละ 25 ออสเตรเลียจะลดภาษีลงครึ่งหนึ่ง (12.5%) ในวันที่ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ ลดภาษีเหลือร้อยละ 5 ในปี ค.ศ. 2010 และเหลือร้อยละ 0 ในปี ค.ศ. 2015 การเปิดตลาดด้านการค้าบริการและการลงทุน

2.1) การเปิดตลาดของไทย

- เปิดให้นักลงทุนออสเตรเลียเข้าร่วมลงทุนกับคนไทยได้ร้อยละ 49.99 ในธุรกิจบริการทุกประเภท ยกเว้นธุรกิจสื่อสาร ขนส่ง และการเงิน

- เปิดให้ออสเตรเลียถือหุ้นข้างมากได้ถึงร้อยละ 60 ในปี พ.ศ. 2548 สำหรับกิจกรรมย่อยๆ ภายใต้การบริการธุรกิจ โทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ ก่อสร้าง การศึกษา การจัดจำหน่าย การท่องเที่ยว และมารีน่า รวมทั้งการทำเหมืองและการผลิต (เฉพาะนอกบัญชี 1 และ 2 ของพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว)

- อำนวยความสะดวกให้นักลงทุนและผู้ให้บริการออสเตรเลียสามารถให้บริการศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทำงาน (one-stop visa and work permit) ผ่อนคลายเอกสารประกอบการออกใบอนุญาตทำงาน อีกทั้งให้นักธุรกิจออสเตรเลียที่ถือบัตรเอเปคธุรกิจการ

ท่องเที่ยว APEC Business Travel Card (ABTC) สามารถเข้ามาประชุม สัมมนา และติดต่อธุรกิจ ในไทยได้สะดวกขึ้น เป็นต้น

2.2) การเปิดตลาดของออสเตรเลีย

- เปิดให้ไทยเข้าไปลงทุนในธุรกิจต่างๆ และการเป็นเจ้าของ อสังหาริมทรัพย์ โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตล่วงหน้า เว้นแต่บางกรณี

- ผ่อนคลายเงื่อนไขการให้บุคลากรไทยเข้าไปให้บริการ โดยขยาย ระยะเวลาและประเภทบุคลากรไทยที่ให้เข้าไปทำงานได้ โดยเฉพาะพ่อครัวไทยที่ผ่านการทดสอบ มาตรฐานฝีมือแรงงานสามารถเข้าไปทำงานได้

- เปิดให้บริษัทและคนไทยเข้าไปให้บริการมากกว่าที่อนุญาตให้ประเทศ อื่นในกิจกรรมย่อยๆ ภายใต้บริการด้านวิชาชีพ โทรคมนาคม สิ่งแวดล้อม การเงิน การขนส่ง รวมถึงการสอนภาษาไทย ทำอาหารไทย และการซ่อมรถยนต์ เป็นต้น

3) กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่จะใช้ระหว่างกัน

3.1) มาตรการสุขอนามัย

- เนื่องจากออสเตรเลียเป็นประเทศที่ใช้มาตรการสุขอนามัยอย่าง เข้มงวด และอาจก่อให้เกิดอุปสรรคทางการค้า ทั้งสองฝ่ายจะได้จัดตั้งกลไกสำหรับดำเนินการ แก้ไขปัญหาในเรื่องนี้อย่างเป็นทางการ โดยกำหนดแผนงาน และกรอบระยะเวลาดำเนินการที่ แน่นนอน เพื่อให้สินค้าเกษตรของไทย โดยเฉพาะสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์พิเศษ เช่น มังคุด ลิ้นจี่ ลำไย ทุเรียน เนื้อไก่ และกุ้ง สามารถเข้าสู่ตลาดออสเตรเลียได้

3.2) กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origins : Roo)

- มีการกำหนดแหล่งกำเนิดสินค้าที่ถือว่าเป็นสินค้าที่ผลิตในไทยหรือ ออสเตรเลีย และจะได้รับประโยชน์จากการลดภาษีภายใต้ความตกลงฯ นี้ โดยใช้หลักการแปร สภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation) ได้แก่ การเปลี่ยนพิกัด (Change of Tariff Classification : CTC) หรือการกำหนดมูลค่าของวัตถุดิบที่ใช้ภายในประเทศไทย/ออสเตรเลีย (Regional Value Content : RVC)

- สำหรับสินค้าทุกรายการจะมีการกำหนดกฎการเปลี่ยนพิกัด(Change of Tariff Classification : CTC) เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแหล่งกำเนิดสินค้า และมี สินค้าบางรายการที่กำหนดให้มีการใช้กฎการเปลี่ยนพิกัดควบคู่ไปกับการกำหนดมูลค่าขั้นต่ำของ วัตถุดิบภายในประเทศไทย/ออสเตรเลีย (Regional Value Content : RVC) ซึ่งได้แก่ สินค้าสิ่งทอ

และเสื้อผ้า พลาสติก ผลิตภัณฑ์ทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า ตะกั่ว สังกะสี ดีบุก เครื่องจักร เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ รถยนต์และส่วนประกอบ นาฬิกา เครื่องดนตรี ของเล่น และเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

3.3) กฎเกณฑ์อื่นๆ

- ความตกลงฯ จะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน บทบัญญัติที่ทำให้การค้ามีความโปร่งใส คล่องตัว และมีความเป็นสากล ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆ เช่น พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายการแข่งขัน และการจัดซื้อโดยรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่จะอิงหลักการความตกลงที่มีอยู่แล้วภายใต้องค์การการค้าโลก และเอเปค โดยปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

- สถานะล่าสุด กระทรวงพาณิชย์ได้นำเรื่องการค้าเสรีเข้าประชุม

ไทย-ออสเตรเลีย เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม ค.ศ.2004 และได้มีมติเห็นชอบความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย และผลการเจรจาเปิดตลาดสินค้า บริการ และการลงทุนของไทย รวมทั้งมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ลงนามความตกลงฯ ต่อไป

3.3.6 ไทย-ญี่ปุ่น

ไทยและญี่ปุ่นได้เจรจาจัดทำ (Closer Economic Partnership : CEP) ครอบคลุมการค้าเสรีและความร่วมมือทางวิชาการ ในการดำเนินงานได้มีการจัดตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อเตรียมสารระบื้องต้นสำหรับการจัดทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-ญี่ปุ่น (JTEP)

ในการประชุมสุดยอดผู้นำ อาเซียน-ญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 11-12 ธันวาคม ค.ศ. 2003 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น นายกรัฐมนตรีของไทยและญี่ปุ่นได้ร่วมกันประกาศเปิดการเจรจาหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEP) อย่างเป็นทางการ

6.3 การเจรจาครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 7-9 เมษายน ค.ศ. 2004 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

- การค้าสินค้า ทั้งสองฝ่ายมีท่าทีแตกต่างกันในเรื่องการลดภาษี คือ ญี่ปุ่นเสนอให้มีการเจรจาแยกกลุ่มระหว่างสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม สินค้าเกษตรจะแบ่งสินค้าเป็น 4 กลุ่มคือ

- 1) Fast track ลดภาษีเหลือ 0 ทันทีที่ความตกลงมีผลบังคับใช้
- 2) Normal track ลดภาษีเหลือ 0 ภายใน 10 ปี

3) Sensitive track ลดภาษีเหลือ 0 ซ้ำกว่า 10 ปีหรือมีการเจรจาใหม่หลัง 5 ปี

4) รายการสินค้าที่ไม่นำมาลดภาษี

ส่วนสินค้าอุตสาหกรรม แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) ลดภาษีลงเหลือ 0 ทันที

2) ลดภาษีลงเหลือ 0 ภายใน 10 ปีโดยมีสินค้าอ่อนไหวบ้าง

- ไทยต้องการให้ใช้รูปแบบเดียวกันในการลดภาษีทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม และให้มีการนำสินค้าทุกรายการมาลดภาษีโดยไม่มีการยกเว้นสินค้าใด

- ที่ประชุมตกลงให้มีการแลกเปลี่ยนรายการสินค้าที่จะมีการลด/ยกเลิกภาษีระหว่างกันในลักษณะที่เป็น Request/Offer โดยให้ยื่นรายการสินค้าในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2004

- การค้าบริการ การหารือแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก คือ การหารือเบื้องต้น และ ช่องทางการตลาด ซึ่งยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ทั้ง 2 เรื่อง เนื่องจากญี่ปุ่นเสนอร่างข้อบทใหม่ที่เปลี่ยนแปลงหลักการพื้นฐานไปจากเดิมมาก คือให้นำเรื่องการลงทุน การค้าบริการแยกออกมาพิจารณาในเรื่องการลงทุนแทน และได้แยกเรื่องการยอมรับมาตรฐานแรงงาน

- ความร่วมมือด้านอื่น ๆ ทั้ง 2 ฝ่ายเห็นพ้องกันที่จะให้มีความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่อง Paperless trading และทรัพย์สินทางปัญญา

3.3.6.4 การดำเนินการต่อไป การประชุมครั้งต่อไป กำหนดระหว่างวันที่ 16-18 มิถุนายน ค.ศ. 2004 ณ กรุงเทพฯ ประเทศไทย

3.3.7 ไทย-นิวซีแลนด์

3.3.7.1 ในการหารือระหว่างนายกรัฐมนตรีไทยและนิวซีแลนด์ ระหว่างการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ. 2003 ณ ประเทศไทย ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบให้ทำการศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการทำ (Closer Economic Partnership : CEP) หมายถึง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนารูปแบบไปจากที่เคยผ่านมา ระหว่างสองประเทศโดยเร็ว และให้มีการเจรจากันต่อไป ซึ่งเห็นว่าจะสามารถบรรลุความตกลงได้ในปลายปี ค.ศ. 2004

3.3.7.2 สถานะล่าสุดได้มีการประชุมครั้งแรกเพื่อเตรียมการเจรจา ระหว่างวันที่ 10-12 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 ณ จังหวัดภูเก็ต สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1) การเจรจา FTA ไทย-นิวซีแลนด์ จะครอบคลุมทั้งเรื่อง การค้าสินค้า การค้าบริการและการลงทุน รวมทั้งความร่วมมือทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ การเจรจาจะอยู่บน

พื้นฐานต่างตอบแทน (Reciprocity) โดยสอดคล้องกับหลักการของ WTO ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบให้ใช้การค้าเสรีระหว่างไทย- ออสเตรเลียเป็นแนวทางในการเจรจา

2) ประชุมกำหนดการเจรจาครั้งแรกในวันที่ 15-18 มิถุนายนพ.ศ. 2547 และกำหนดแผนการเจรจาในแต่ละเรื่อง โดยตั้งเป้าหมายว่าสรุปผลภายในพฤศจิกายน ศกนี้ และจะให้ความตกลงฯ เริ่มมีผลบังคับใช้ประมาณกลางปี พ.ศ.2548

3.3.8 ไทย-สหรัฐฯ

3.3.8.1 ในการหารือระหว่างนายกรัฐมนตรีไทยและประธานาธิบดีสหรัฐฯ เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม ค.ศ. 2003 ที่กรุงเทพฯ ทั้งสองฝ่ายได้เห็นชอบร่วมกันให้เริ่มการเจรจาการค้าเสรีระหว่างไทย-สหรัฐฯ

3.3.8.2 รูปแบบของการค้าเสรี ไทย-สหรัฐฯ

- ภาพรวมการค้าเสรี ไทย-สหรัฐฯ จะต้องมึลักษณะจะครอบคลุมด้านต่าง ๆ ที่สำคัญได้แก่ สินค้า บริการ การลงทุน การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา
- คาดว่าสหรัฐฯจะให้ความสำคัญกับเรื่องภาษี,การค้า,เทคโนโลยีการสื่อสาร,รถยนต์,และการบริการเป็นสำคัญ ขณะที่ไทยควรจะผลักดันเรื่องตลาดนำเข้าสินค้าเกษตร เช่น สัตว์ปีก , ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ,ผลไม้ และภาคการบริการ เช่น การเปิดตลาดแก่ร้านอาหารไทยในสหรัฐฯ การส่งเสริมให้คนสหรัฐฯ มาใช้บริการด้านการแพทย์ในประเทศไทย ซึ่งประเด็นนี้จะผูกกับ VISA Provision นอกจากนั้น สินค้าไทยที่ได้รับ GSP อยู่แล้วจะเป็นสินค้ากลุ่มแรกในตารางการลดภาษี
- Non-tariff Measures เนื่องจากสหรัฐฯ มีอัตราภาษีที่ต่ำอยู่แล้ว การกีดกันทางการค้าจะอยู่ในรูปแบบของ Non-tariff Measures ซึ่งเป็นประเด็นที่ไทยควรจะเจรจาให้สหรัฐฯ มีการผ่อนปรน รวมทั้งหลักการในการใช้การป้องกันด้วย
- Rules of Origin ประเด็นหลักที่ไทยต้องพิจารณาอย่างรอบคอบคือ Rules of Origin เพราะจะเป็นตัวกำหนดว่าไทยจะได้รับประโยชน์จาก FTA มากน้อยเพียงใด
- Sensitive ประเด็นข้อบังคับของการทำ FTA ไทย-สหรัฐฯ คือ สินค้าเกษตร สิ่งทอ และภาคการบริการบางประเภท นอกจากนี้ ประเด็นแรงงานและสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็น ข้อบังคับในรัฐสภาสหรัฐฯ สำหรับการจัดการปกครอง เป็นเรื่องที่ฝ่ายไทยอาจมีปัญหา โดยกรมบัญชีกลางซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องเห็นว่ายังไม่พร้อมที่จะเจรจา FTA ในส่วนนี้

3.3.8.3 สถานะล่าสุด เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2004 ผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (United States Trade Representative : USTR) ได้มีหนังสือถึงรัฐสภาสหรัฐฯ แสดงเจตจำนงที่จะเปิดการเจรจา FTA กับประเทศไทย โดยได้ระบุว่าจะเริ่มเจรจาภายในเดือนมิถุนายน 2004

3.3.8.4 การดำเนินการต่อไป จากการหารือระหว่างกระทรวงพาณิชย์ และ USTR คาดว่าการเจรจาจะเริ่มต้นได้ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2004 และให้แล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2005 โดยจะมีการประชุมอย่างเป็นทางการประมาณ 6-8 ครั้ง แต่แต่ละครั้งจะจัดการประชุมระดับสูง และการประชุมแยกเป็นคณะทำงานควบคู่กันไป

3.3.9 BIMST-EC

3.3.9.1 สมาชิก BIMST-EC 6 ประเทศ ได้แก่ ภูฏาน อินเดีย พม่า เนปาล ศรีลังกา และไทย ได้ลงนามในกรอบความร่วมมือ BIMST-EC เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2004 ซึ่งจะมีการตั้งคณะกรรมการเจรจาการค้า (TNC) เพื่อเจรจาความตกลงฯ และจะเริ่มเจรจาเดือนกรกฎาคม 2004

3.3.9.2 สาระสำคัญของกรอบความตกลงฯ ครอบคลุม

· การค้าสินค้า มีการเจรจาลด/ยกเว้นภาษีศุลกากรสินค้าระหว่างสมาชิก โดยแบ่งเป็น Fast Track และ Normal Track โดยจะเริ่มเจรจาเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2004 และคาดว่าจะเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

ตารางที่ 2 ตารางลดและยกเว้นภาษี

- Fast Track

ประเทศ	ลดภาษีให้ประเทศกำลังพัฒนา	ลดภาษีให้ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด
อินเดีย ศรีลังกา ไทย	1 กค. 2006 ถึง 30 มิย. 2009	1 กค. 2006 ถึง 30 มิย. 2007
ภูฏาน พม่า เนปาล	1 กค. 2006 ถึง 30 มิย. 2011	1 กค. 2006 ถึง 30 มิย. 2009

- Normal Track

ตารางที่ 3 ตารางลดและยกเว้นภาษี

ประเทศ	ลดภาษีให้ประเทศกำลังพัฒนา	ลดภาษีให้ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด
อินเดีย ศรีลังกา ไทย	1 กค. 2007 ถึง 30 มิย. 2012	1 กค. 2007 ถึง 30 มิย. 2010
ภูฏาน พม่า เนปาล	1 กค. 2007 ถึง 30 มิย. 2017	1 กค. 2007 ถึง 30 มิย. 2015

ที่มา : เกษม ไม้เรียง (2547)

- ให้มีสินค้าที่ไม่นำมาลดภาษีศุลกากร (Negative List) ซึ่งจะมีการจำกัดจำนวนให้จำนวนน้อยที่สุดและการเจรจาจะครอบคลุมถึงเรื่องรูปแบบการลด/ยกเลิกภาษีศุลกากร และหลักการต่างตอบแทน แหล่งกำเนิดสินค้า การปฏิบัติต่อสินค้าที่มีโควตา อุปสรรคมาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากร เป็นต้น

· การค้าบริการ การเจรจาการเปิดเสรีการค้าบริการครอบคลุมสาขาที่สำคัญ โดยให้ใช้ positive list approach และมีให้การปฏิบัติเป็นพิเศษและแตกต่าง และความยืดหยุ่นแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

· การลงทุน ให้การส่งเสริมการลงทุนด้านต่างๆ และให้มีการเจรจาเพื่อเปิดเสรีในนโยบายการลงทุน โดยให้ใช้ positive list approach

· ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่นๆ ให้มีความร่วมมือสาขาความร่วมมือของ BIMST-EC ให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น ให้มีการอำนวยความสะดวกในด้านการจัดทำข้อตกลงร่วม (Mutual Recognition Arrangement : MRA) ความร่วมมือด้านศุลกากร เป็นต้น

3.3.9.3 การดำเนินการต่อไป คาดว่าจะมีการประชุมเพื่อเริ่มการเจรจาความตกลงในเดือนกรกฎาคม 2004

3.4 ประโยชน์และผลกระทบการค้าเสรีในไทย

3.4.1 ประโยชน์ของการเปิดเสรี

3.4.1.1 ไทยสามารถเปิดตลาดสินค้าเกษตรได้มากขึ้น โดยเฉพาะตลาดญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลี ที่ต้องเปิดตลาดข้าว สหภาพยุโรป ต้องเปิดตลาดน้ำตาล เป็นต้น ทำให้ไทยมีโอกาสส่งออกสินค้าดังกล่าวไปยังตลาดเหล่านี้ได้เพิ่มขึ้น

3.4.1.2 สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ก็เป็นสินค้าที่จะเปิดเสรีมากขึ้น โดยมีการขยายโควตานำเข้าในแต่ละปี และจะยกเลิกทั้งหมดในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นโอกาสของไทยที่จะเข้าไปแข่งขันได้ โดยผู้ผลิตของไทยต้องปรับตัวไปขายสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง

3.4.1.3 การปฏิบัติที่แตกต่างและเป็นพิเศษ ซึ่งไทยได้รับประโยชน์ในเรื่องการลดภาษีในอัตราที่น้อยกว่าและให้เวลายาวนานกว่า เช่น สินค้าเกษตร ประเทศพัฒนาแล้ว ต้องลดภาษีลงร้อยละ 36 ภายใน 6 ปี ขณะที่ประเทศกำลังพัฒนารวมทั้งประเทศไทย ลดภาษีลงร้อยละ 24 ภายใน 10 ปี

3.4.1.4 เมื่อมีปัญหาประเทศสมาชิกมีสิทธิ์เจรจาใหม่ได้แต่ต้องมีเหตุผลอย่างเช่น กรณีนมผง เมื่อไทยไม่สามารถดำเนินการตามข้อตกลงที่ต้องยกเลิกการกำหนดสัดส่วนการใช้น้ำนมดิบในประเทศ (Local content) ภายในปี พ.ศ. 2543 ได้ เพราะภาคเกษตรมีปัญหา

ก็มีการเจรจาขอยืดไปอีก 5 ปี ซึ่งได้รับการผ่อนผันให้ยืดได้ 2 ปีก่อน และจะพิจารณากันใหม่ โดยไม่มีการลงโทษหรือขอชดเชยใดๆ

3.4.1.5 มีเวทีในการร้องเรียนข้อพิพาททางการค้า และมีแนวร่วมในการต่อสู้กับประเทศใหญ่เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในเวทีการค้าโลก อย่างเช่น กรณีที่สหรัฐอเมริกา ห้ามนำเข้ากุ้งจากไทย โดยอ้างว่าการจับกุ้งเป็นอันตรายต่อเต่าทะเล ซึ่งไทยได้ร่วมกับอินเดีย มาเลเซีย ฟองสหรัฐอเมริกา และผลตัดสินฝ่ายไทยเป็นฝ่ายชนะ

3.4.1.6 มีกฎระเบียบที่รัดกุม โปร่งใส และเป็นธรรม เนื่องจากทุกประเทศต้องใช้กฎระเบียบที่องค์การการค้าโลกกำหนดไว้ จะใช้มาตรการที่มีผลเป็นการกีดกันการค้าไม่ได้ง่ายๆ และหากนำมาใช้ก็อาจถูกยกเรื่องขึ้นฟ้องร้อง

3.4.1.7 มาตรฐานการครองชีพของประชาชนสูงขึ้น เนื่องมาจากการเปิดเสรีมีส่วนกระตุ้นให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศขยายตัว และก่อให้เกิดการผลิตและการจ้างงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้รายได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น ซึ่งนำไปสู่การกินดีอยู่ดีและมีมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้น

เพิ่มโอกาสด้านการลงทุนและพัฒนาเทคโนโลยี การลดภาษีศุลกากรและข้อกีดกันทางการค้า ทำให้ผู้ลงทุนสามารถเลือกใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ วัตถุดิบและเครื่องจักรมีราคาถูกลง ทำให้การวางแผนการผลิตและการตลาดในระยะยาวทำได้ง่ายขึ้น ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวม รวมทั้ง ส่งผลให้มีการพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการสื่อสารโทรคมนาคม เพิ่มโอกาสในการร่วมลงทุนระหว่างประเทศมากขึ้น และก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายเทคโนโลยีง่ายขึ้น การแข่งขันจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น การเปิดตลาดทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการภายในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น ดังนั้น เพื่อความอยู่รอดและเป็นผู้นำในตลาด ผู้ประกอบการภายในประเทศต้องมีการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ทั้งด้านคุณภาพ ลดต้นทุนการผลิตและคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ส่งผลดีต่อผู้ประกอบการและผู้บริโภคในประเทศอีกด้วย ประชาชนมีโอกาสและทางเลือกในการบริโภคมากขึ้น เมื่อสินค้าจากประเทศอื่นๆ เข้ามาแข่งขัน จะเป็นแรงกดดันให้สินค้าภายในประเทศมีประสิทธิภาพการผลิตสูงขึ้น มีราคาถูกลงทำให้ประชาชนมีทางเลือกใช้สินค้าได้มากขึ้น

3.4.2 ผลกระทบที่มีต่อไทย

3.4.2.1 ไทยต้องเปิดตลาดภายในประเทศตามพันธกรณี เมื่อประเทศอื่นเปิดตลาดให้กับไทย ไทยก็ต้องเปิดตลาดให้ด้วยแต่ภาวะภาษีที่ไทยผูกพันไว้ที่สูงกว่าที่เก็บจริงและเปิดให้เฉพาะเท่าที่จำเป็น ฉะนั้นจึงเกิดผลกระทบไม่มาก เช่น สินค้าอุตสาหกรรมก็มี

เวลาในการปรับตัว สินค้าเกษตรที่ต้องเปิดตลาดโควตาภาษี 23 รายการ มีผลกระทบน้อยมาก เช่น กากถั่วเหลืองผลิตได้ไม่เพียงพอใช้ในประเทศก็ต้องมีการนำเข้าอยู่แล้ว กรณีนมผงซึ่งมีผลกระทบต่อเกษตรกรก็ขอผ่อนผันระยะเวลาปรับตัวไปอีกระยะหนึ่ง สำหรับการค่าบริการที่ไทยตกลงเปิดเสรีไว้ 10 สาขา ก็เปิดเพียงเท่าที่กฎหมายปัจจุบันอนุญาตไว้ (ศุภชัย ศุภชลาศัย, 2540)

3.4.2.2 มีการนำมาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษีมาใช้มากขึ้น เช่น มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด มาตรฐานทางด้านเทคนิค มาตรการด้านแรงงาน และมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อต้องการให้ผู้ผลิตสำนึกและมีความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดขึ้น

3.4.2.3 ผู้ผลิตต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ เช่น ไทยจะต้องปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตในประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ในบางกรณีผู้ผลิตในประเทศจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐานตามที่แต่ละประเทศกำหนดด้วย

3.4.2.4 การแข่งขันทางการค้าจะรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะตลาดภายในประเทศจะมีสินค้าและบริการจากต่างประเทศเข้ามาขายแข่งขันมากขึ้น เนื่องจากมาตรการปกป้องทางการค้าต้องลดลงตามข้อตกลง รวมทั้งการแข่งขันในตลาดต่างประเทศก็จะทวีความรุนแรงขึ้น

3.5 การปรับตัวของไทยต่อระบบการค้าเสรี

พีเทอร์ ไมตรี อึ้งอาภรณ์ (2538 : 22) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จของการเจรจาอบอุรุกวัย แสดงถึงชัยชนะของหลักการการค้าเสรีเหนือหลักการปกป้องตลาด ซึ่งเป็นการเปิดเสรีที่มีกฎระเบียบร่วมกันของประเทศสมาชิกกว่าร้อยประเทศที่จะขยายไปเป็นกฎระเบียบของโลกอย่างแท้จริงต่อไป ประเทศไทยคงไม่สามารถหลีกเลี่ยงกฎของโลกไปได้ ซึ่งแนวโน้มการจัดระเบียบเศรษฐกิจโลก กำลังขยายจากการจัดระเบียบในทุกด้าน ดังนั้น ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเตรียมตัวเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์การค้าของโลก

3.5.1 ภาครัฐ

3.5.1.1 ต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในทุกสาขา เพื่อประมวลสถานะปัจจุบันของไทย และกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์การค้า และกระแสผลักดันในการเปิดเสรี เพื่อเตรียมการรองรับการเจรจาการค้าให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยมากที่สุด

3.5.1.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการเจรจาต้องพยายามดูแลให้การจัดทำกฎเกณฑ์ของโลกสอดคล้องกับกฎระเบียบของไทย

3.5.1.3 ร่วมมือกับภาคเอกชนในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างระบบการผลิตในประเทศกับทิศทางการค้าระหว่างประเทศ

3.5.2 ภาคเอกชน

3.5.2.1 ต้องมีความตื่นตัว และติดตามความเคลื่อนไหวของทิศทางการค้าโลกอยู่เสมอ

3.5.2.2 มีวิสัยทัศน์ และร่วมมือในการให้ข้อคิดเห็นที่จะเป็นประโยชน์ ในการเจรจา

3.5.2.3 ปรับปรุงประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ ปรับโครงสร้างการผลิตทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยผลิตและส่งออกสินค้าและบริการที่ไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพื่อลดต้นทุน พัฒนาความรู้ด้านการจัดการของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ มีทักษะ สามารถรองรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5.2.4 ขยายการลงทุนในต่างประเทศ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่น

3.5.2.5 ปรับกลยุทธ์ทางการค้า เช่น เจาะตลาด พัฒนาคุณภาพสินค้า พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกสู่ตลาด สร้างภาพลักษณ์ หรือ brand name ของสินค้าไทย ปรับปรุงกฎระเบียบและนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสมและยืดหยุ่นต่อการประกอบธุรกิจ

3.5.2.6 ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการแก้ไขปัญหาความร่วมมือแก้ปัญหาเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก บริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมด้วยการเสริมสร้างความเป็นธรรมและโปร่งใส ทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คมศร วงษ์รักษา (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลกระทบของมลภาวะสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมต่อพฤติกรรมของประชาชนในเขตตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐม โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะแวดล้อมและพฤติกรรมของประชาชนระหว่างเขตที่มีโรงงานอุตสาหกรรมและเขตที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ในปัญหามลภาวะสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมในเรื่องการรับรู้ด้านสถานการณ์ปัญหามลภาวะ การรับรู้ด้านสาเหตุของปัญหามลภาวะและการรับรู้ในด้านแนวทางการควบคุมและแก้ไขปัญหา มลภาวะประชาชนทั้ง 2 เขต แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ชอทิพย์ ตันทวี (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรับรู้ถึงความตระหนักเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงในเคหสถานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงในเคหสถานน้อย และมีความตระหนักอยู่ในระดับปานกลาง การรับรู้และความตระหนักเกี่ยวกับการใช้สารเคมีในเคหสถานมีความสัมพันธ์กันในทางบวก นักเรียนมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันตามตัวแปรด้านเพศ ระดับการศึกษาของมารดาและประสบการณ์ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงในเคหสถาน

วีรพล อมรปิยฤกษ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการรับรู้ความเป็นองค์การเรียนรู้ของครูในสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่าครูในสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร มีการรับรู้ความเป็นองค์การเรียนรู้ในภาพอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับสูงโดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนั้นการเป็นบุคคลที่รอบรู้ การมีแบบแผนทางความคิด การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การคิดอย่างเป็นระบบ และการอยู่ร่วมกันเป็นทีม และครูในสถาบันอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ที่สอนในวิชาต่างกัน มีการรับรู้ความเป็นองค์การเรียนรู้ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ครูที่สอนประเภทวิชาอุตสาหกรรมเกษตรกับพาณิชยกรรม มีการรับรู้ในองค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และครูที่สอนประเภทวิชาศิลปกรรมกับอุตสาหกรรม มีการรับรู้ในองค์ประกอบ การคิดอย่างเป็นระบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ขวัญใจ อรุณสมิทธิ บังอร ทับทิมทอง และนวนลน้อย ตริรัตน์ (2538 : 31) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจเสรีอาเซียนที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศจะเห็นว่านโยบายการเปิดการค้าเสรีทำให้เกิดผลที่ดีต่อเศรษฐกิจของไทย เนื่องจากส่งผลทำให้ Real GDP มีการขยายตัวเกือบ 3% ซึ่งเป็นผลมาจากสาเหตุที่ว่าในระยะยาวการลดภาษีภายใต้เงื่อนไขของ AFTA จะเป็นการนำไปสู่การขยายตัวที่มาจากทางด้านการลงทุน และจากแผนการลดภาษีของกลุ่มจะทำให้ทราบว่าจะเกิดมาจากปัจจัยด้านต่าง ๆ อย่างน้อย 4 ประเภท คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจการมีส่วนร่วมในการลดทุน การมีส่วนร่วมในการค้าระหว่างประเทศ และการมีส่วนร่วมในการสร้างทุนซึ่งร่วมกัน เรียกว่า ACTIF (Activity, Cost, Trade and Investment Factors) ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นนี้ถ้าอุตสาหกรรมใดมีการรวมตัวของ ACTIF แต่ถ้าอุตสาหกรรมใดเกิดการรวมตัวแบบ

หลวมหรือขาดการรวมตัวก็จะทำให้อุตสาหกรรมนั้นเสียประโยชน์จากการรวมตัวของ การตั้งกลุ่ม ACTIF ขึ้นนั่นเอง

คราธิป สุขเจริญ (2540 : 34) ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบของการจัดตั้งเขตการค้าเสรี อาเซียนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศไทยกับสมาชิก 5 สมาชิกในกลุ่ม โดยพบข้อสรุปที่ว่าจากการลดอัตราภาษีศุลกากรของประเทศสมาชิก AFTA ตามข้อตกลงมาตรการ อัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากัน จะส่งผลทำให้การค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศสมาชิกในกลุ่ม AFTA มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งทางด้านการส่งออกและการนำเข้า แต่เนื่องจากเป้าหมายในการส่งออกสินค้าของสมาชิกภายในกลุ่มไม่เหมือนกัน ดังนั้นในการที่จะทำให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดภายในกลุ่มควรที่จะต้องมี การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีรัฐบาลจะต้องมีการกำหนดแผนการและนโยบายประสานกันระหว่างประเทศสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อทำให้เกิดผลประโยชน์ทางการค้าในระหว่างกลุ่มให้มีผลกระทบทางด้านลบน้อยที่สุด ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้เกิดขึ้นภายในกลุ่มสมาชิกได้

บทที่ 3

วิธีการวิจัย (Reserch Methodologies)

ในการวิจัยเรื่อง การรับรู้เรื่องข้อตกลงเขตการค้าเสรีของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2547 ได้กำหนดขอบเขตตัวอย่างดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ผู้วิจัย ใช้ในการดำเนินงานวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในระดับปริญญาตรีทุกคณะ (รวมวิทยาเขตชุมพรที่ศึกษาในวิทยาเขตลาดกระบัง)

กลุ่มตัวอย่าง

ตัวแทนของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภายในสถาบันการศึกษา โดยทำการสุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 259 คน ตามหลักการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กรมส่งเสริมการเกษตร ดังตารางที่ 3

วิธีการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ประชากรทั้งหมด คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปีการศึกษา 2547 โดยกำหนดขนาดตัวอย่าง จำนวน 259 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2 จากประชากรทั้งหมดมีจำนวน 10,661 คน จากนั้นทำการเก็บตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยการสอบถามนักศึกษาในแต่ละคณะแบ่งออกเป็นภาควิชาและสาขาตามชั้นตอนมาสุ่มจับฉลาก โดยดูจากรายชื่อนักศึกษาที่ฝ่ายทะเบียนนักศึกษาที่ได้รับรวบรวมไว้

ตารางที่ 4 ประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม

จำนวนประชากร	ร้อยละที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
<50	80%
50 -99	>50% แต่ <80%
100 -999	25%
1,000 -9,000	10%
≥10,000	1%

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร , (2528)

หมายเหตุ : จากตารางดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ร้อยละ 1 แต่เพื่อความน่าเชื่อถือในการวิจัยครั้งนี้จึงทำการเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นร้อยละ 2

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีลักษณะคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) และคำถามปลายปิด (Close-ended Questions) แบบสอบถามถูกแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินผลการรับรู้เรื่องเขตการค้าเสรี

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1. วิธีทดสอบเครื่องมือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นถูกนำเสนอเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงตามเนื้อหาตามคำแนะนำของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมเพื่อให้ครอบคลุมในประเด็นที่ศึกษาและเพื่อความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

ดร.กนก เลิศพานิช

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ/อาจารย์ประจำภาควิชา

ผศ.ศุภสมบุญ อึ้งรัตนากร

กรรมการปัญหาพิเศษ/อาจารย์ประจำภาควิชา

ผศ.ดร.ทิพวรรณ ลิ้มงูร

อาจารย์ประจำภาควิชา

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีการเกษตรจำนวนทั้งหมด 20 ชุด เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการใช้แบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Packages for the Social Science) ใช้ในการวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแจกแจงความถี่พื้นฐานของประชากร

3. แบบประเมินการรับรู้เรื่องข้อตกลงเขตการค้าเสรี การนำค่าพิสัยทางหลักสถิติมาใช้ในการแบ่งระดับ ผู้วิจัยได้การทำแปลงข้อมูลคะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (Standard Score) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ออกเป็น 3 ระดับคือ มีการรับรู้ในระดับสูง มีการรับรู้ในระดับปานกลาง มีการรับรู้ในระดับต่ำ โดยนับคะแนนตั้งแต่คะแนนที่ 1-15 จึงแบ่งคะแนนออกเป็น 3 ช่วง และกำหนดให้ 0 แทนระดับไม่มีการรับรู้เลย ดังนี้

กลุ่มที่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีระดับต่ำ	(1-5 คะแนน)
กลุ่มที่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีระดับปานกลาง	(6-10 คะแนน)
กลุ่มที่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีสูงระดับ	(11-15 คะแนน)
กลุ่มที่ไม่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี	(0 คะแนน)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการวิจารณ์ผล (Findings and Results)

การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงการรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษานี้ คือ เพื่อศึกษาถึงการรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะครอบคลุมถึงเรื่องลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยจำแนกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินผลการรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรี

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลที่ศึกษา นักศึกษากลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีจำนวน 259 คน จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 10,661 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2 เพื่อความน่าเชื่อถือในการวิจัย มีลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.7 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 41.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละของเพศผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
N = 259		
เพศ		
ชาย	152	58.7
หญิง	107	41.3

อายุ

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมาคืออายุระหว่าง 20-21 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.1 และอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของอายุผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	111	42.9
20 – 21 ปี	65	25.1
22 ปีขึ้นไป	83	32.0

สถานที่พักอาศัย

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่หอพักเอกชน คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมาพักอาศัยอยู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 30.5 และพักอาศัยอยู่หอพักสถาบัน คิดเป็นร้อยละ 12.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนร้อยละของสถานที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
N =259		
สถานที่พักอาศัย		
หอพักเอกชน	33	12.7
หอพักสถาบัน	147	56.8
บ้าน	79	30.5

ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน

ผลการศึกษพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนอยู่ระหว่าง 3,000–5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมาอยู่ระหว่าง 5,000-7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.4 และน้อยกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละของค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
N =259		
ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน		
น้อยกว่า 3,000 บาท	21	8.1
3,000–5,000 บาท	109	42.1
5,000-7,000 บาท	84	32.4
7,000 ขึ้นไป	45	17.4

การเดินทางมาสถานศึกษา

ผลการศึกษพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางมาสถานศึกษาด้วยรถโดยสารประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 33.9 รองลงมารถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 20.4 และรถไฟ คิดเป็นร้อยละ 6.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละของการเดินทางมาสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
N =259		
การเดินทางมาสถานศึกษา		
เดิน	50	19.4
รถจักรยานยนต์	53	20.4
รถโดยสารประจำทาง	88	33.9
รถไฟ	17	6.6
รถส่วนบุคคล	51	19.7

งานอดิเรก

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่งานอดิเรกที่ทำคืออ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 26.6 รองลงมาฟังเพลง คิดเป็นร้อยละ 21.1 และเล่นดนตรี คิดเป็นร้อยละ 12.1 ตามลำดับ (ตารางที่10)

ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละของงานอดิเรกของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
N =259		
งานอดิเรก		
เล่นดนตรี	67	12.1
เล่นกีฬา	116	20.9
ดูภาพยนตร์	107	19.3
ฟังเพลง	117	21.1
อ่านหนังสือ	148	26.6

หมายเหตุ : * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 2 การประเมินผลการรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรี

การรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี คิดเป็นร้อยละ 63.3 และมีการรับรู้ คิดเป็นร้อยละ 36.7 ตามลำดับ (ตารางที่11)

ตารางที่ 11 จำนวนร้อยละของการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
N =259		
การรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี		
รู้	95	36.7
ไม่รู้	164	63.3

ระยะเวลาในการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับการค้าเสรีน้อยกว่า 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมารับรู้มานาน 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.4 และรับรู้มานาน 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 จำนวนร้อยละของระยะเวลาในการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
N = 95		
ระยะเวลาในการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี		
น้อยกว่า 6 เดือน	45	47.4
1 ปี	27	28.4
2 ปี	8	8.4
มากกว่า 2 ปี	15	15.8

ที่มาของรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีจากสื่อต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาได้จากอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 24.6 และศึกษาเองกับรู้จากนักวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 9.8 ตามลำดับ (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 จำนวนร้อยละของที่มาของการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
N = 95		
ที่มาของรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี		
ศึกษาเอง	12	9.8
เพื่อน	16	13.1
อาจารย์	30	24.6
นักวิชาการ	12	9.8
สื่อต่าง ๆ	52	42.7

หมายเหตุ : * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สาเหตุที่ไม่รับรู้เกี่ยวกับการค้าเสรี

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สาเหตุที่ไม่รู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรี เพราะที่ไม่สนใจ คิดเป็นร้อยละ 33.2 รองลงมาไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเป็นเรื่องที่ไกลตัว คิดเป็นร้อยละ 27.7 และไม่เคยติดตามข่าวสารสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร คิดเป็นร้อยละ 18.8 ตามลำดับ (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 จำนวนร้อยละของสาเหตุที่ไม่รับรู้เกี่ยวกับการค้าเสรีของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน) (N =164)	ร้อยละ
สาเหตุที่ไม่รับรู้เกี่ยวกับการค้าเสรี		
ไม่สนใจ	108	33.2
ไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเป็นเรื่องที่ไกลตัว	90	27.7
ไม่เคยติดตามข่าวสารสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร	61	18.8
ไม่เคยติดตามข่าวสารทางสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์	66	20.3

หมายเหตุ : * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 15 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี

รายการ	จำนวนร้อยละ	
	ถูก (คน)	ผิด (คน)
1. การค้าเสรีเป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อตกลงทางการค้า	85.3 (81)	14.7 (14)
2. การค้าเสรี หมายถึง การรวมกลุ่มโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีภายในกลุ่มที่ทำ ข้อตกลงให้เหลือน้อยที่สุด หรือ 0%	69.5 (66)	30.6 (29)
3. รัฐบาลไทยทำข้อตกลงการค้าเสรีครั้งแรกในสมัยนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร	58.9 (56)	41.1 (34)
4. ก่อนการทำข้อตกลงการค้าเสรีมีปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมของรัฐบาล ไทยมากที่สุด	20.0 (19)	80.0 (76)
5. หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการค้าเสรีมากที่สุด คือ กระทรวงพาณิชย์	62.1 (59)	37.9 (36)

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	จำนวนร้อยละ	
	ถูก (คน)	ผิด (คน)
6. ระบอบการปกครองที่เหมาะสมกับการค้าเสรีมากที่สุด คือ การปกครองในระบอบทุนนิยม	8.9 (56)	41.1 (39)
7. ประเทศไทยได้ทำข้อตกลงการค้าเสรีกับประเทศจีนเป็นประเทศแรก	33.7 (32)	66.3 (63)
8. ประเทศไทยได้ทำข้อตกลงการค้าเสรีครั้งล่าสุดกับประเทศสหรัฐอเมริกา	31.6 (30)	68.4 (65)
9. ในการทำข้อตกลงการค้าเสรีมีผลกระทบต่อประเทศไทย คือ มีการแข่งขันภายในประเทศลดลง เพราะมีสินค้าและบริการจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันมากขึ้น	32.6 (31)	67.4 (64)
10. ผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีระหว่างไทย - จีน คือ ผลกระทบจากสินค้าเกษตรพวกผักผลไม้ ที่เข้ามาตีตลาดไทยทำให้รัฐบาลต้องเข้าไปให้เงินอุดหนุนแก่เกษตรกร	80.0 (76)	20.0 (19)
11. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการค้าเสรีในช่วงที่ผ่านมา คือ สินค้าเกษตร จำพวกผักผลไม้ ที่เข้ามาตีตลาดไทยทำให้รัฐบาลต้องเข้าไปให้เงินอุดหนุนแก่เกษตรกร	74.4 (71)	25.6 (24)
12. การทำการค้าเสรีกับสหรัฐอเมริกาไทยได้เปรียบจำพวกสินค้าเกษตรเมืองร้อน	40.0 (38)	60.0 (57)
13. การทำการค้าเสรีกับไทยออสเตรเลียได้เปรียบจำพวกสินค้าจำพวกผลิตภัณฑ์นม , ไวน์	27.4 (26)	72.6 (69)
14. ประเทศไทยได้ส่งออกสินค้าเกษตรไปยังประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด	20.0 (19)	80.0 (76)
15. ประเทศไทยได้นำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศสหรัฐอเมริกามากที่สุด	16.3 (16)	34.7 (53)
16. ผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการทำข้อตกลงการค้าเสรี คือ เกษตรกร	42.1 (40)	57.9 (53)
17. ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์มากที่สุดจากการทำข้อตกลงการค้าเสรี คือ ผู้บริโภค	44.2 (42)	55.8 (53)

จากตารางที่ 15 พบว่าข้อที่ตอบถูกมากที่สุดคือการค้าเสรีเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องข้อตกลงทาง การค้าร้อยละ 85.3 ที่ตอบถูกมากที่สุดก็เพราะว่าเป็นข้อที่ง่ายที่สุดจากการสอบถามกับกลุ่ม ตัวอย่าง รองลงมาคือผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีระหว่างไทย – จีน คือ ผลกระทบจากสินค้า เกษตรพวกผักผลไม้ ที่เข้ามาตีตลาดไทยทำให้รัฐบาลต้องเข้าไปให้เงินอุดหนุนแก่เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 80.0 ที่ตอบถูกเพราะว่าประเทศไทยได้ทำการค้าเสรีกับประเทศจีนเป็นประเทศแรกกลุ่ม ตัวอย่างจึงให้ความสนใจมาก และข้อที่ตอบถูกน้อยที่สุด คือ ประเทศไทยได้นำเข้าสินค้าเกษตร จากประเทศสหรัฐมากที่สุดตอบถูก ร้อยละ 16.8 ที่ตอบถูกน้อยที่สุดจากการสอบถามกลุ่ม ตัวอย่างบอกว่า เป็นข้อที่ยากที่สุด

เมื่อพิจารณาถึงระดับการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สามารถจำแนกระดับการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี ออกเป็น 4 กลุ่มโดยใช้พิสัยเป็นเกณฑ์ในการ แบ่งกลุ่มพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี ร้อยละ 63.3 รองลงมา คือ มีการรับรู้ในระดับปานกลางร้อยละ 22.7 และรับรู้ในระดับต่ำ ร้อยละ 11.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี

ระดับการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี	ร้อยละ	จำนวน (คน) N=259
รวมทั้งหมด	100.0	259
กลุ่มที่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีระดับต่ำ (1-5 คะแนน)	11.0	29
กลุ่มที่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีระดับปานกลาง (6-10 คะแนน)	22.7	59
กลุ่มที่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีระดับสูง (11-15 คะแนน)	3.0	8
กลุ่มที่ไม่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี (0 คะแนน)	63.3	164
$\bar{X}=7.91$ MAX= 14 MIN=4		

จากการศึกษาวิจัยพบว่านักศึกษาในระดับปริญญาตรี ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีการรับรู้ในแต่ละระดับสามารถสรุปได้ ดังนี้

ผู้ที่มีการรับรู้ในระดับสูงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.5 มีอายุระหว่าง 20 –21 ปี ร้อยละ 16.7 พักอาศัยอยู่ที่หอพักสถาบัน ร้อยละ 16.7 มีค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน 7,000 บาท ขึ้นไป ร้อยละ 16.6 เดินทางมาสถานศึกษาด้วยรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 20.6 งานอดิเรกที่ทำคือ

เล่นกีฬา ร้อยละ 20.8 รับรู้เกี่ยวกับการค้าเสรีมานาน มากกว่า 2 ปี ร้อยละ 33.4 และรับรู้เกี่ยวกับการค้าเสรีจากเพื่อน ร้อยละ 17.3

ผู้ที่มีการรับรู้ในระดับปานกลางส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 67.7 มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 46.8 และพักอาศัยอยู่ที่หอพักเอกชน ร้อยละ 62.5 มีค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนอยู่ระหว่าง 3,000 – 5,000 บาท/เดือน ร้อยละ 46.8 เดินทางมาสถานศึกษาด้วยรถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 33.4 งานอดิเรกที่ทำ คือ อ่านหนังสือ ร้อยละ 26.9 มีการรับรู้เกี่ยวกับการค้าเสรีน้อยกว่า 6 เดือน ร้อยละ 40.6 และรับรู้เกี่ยวกับการค้าเสรีจากสื่อต่าง ๆ ร้อยละ 30.5

มีการรับรู้ในระดับต่ำส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.9 มีอายุตั้งแต่ 22 ปีขึ้นไป ร้อยละ 29.8 พักอาศัยอยู่ที่บ้าน ร้อยละ 31.1 มีค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนอยู่ระหว่าง 5,000 – 7,000 บาท / เดือน ร้อยละ 26.4 เดินทางมาสถานศึกษาด้วยรถส่วนบุคคล ร้อยละ 20.8 งานอดิเรกที่ทำ คือ ฟังเพลง ร้อยละ 24.6 มีการรับรู้เกี่ยวกับการค้าเสรีมานาน 1 ปี และรับรู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีจากอาจารย์ ร้อยละ 26.9

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรี ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทำให้ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับรู้ดังนี้

ผู้ที่รับรู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรี ได้เสนอแนะเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีว่าจากการทำการค้าเสรี(FTA)ทำให้ประเทศไทยเสียผลประโยชน์มากกว่าที่จะได้รับประโยชน์ เนื่องจากขาดการจัดระเบียบที่ดีและเกษตรกรได้รับผลกระทบมาก เพราะมีสินค้าเกษตรจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันมากขึ้น เกษตรกรมีหนี้สินเพิ่มขึ้นแต่รายได้ลดลง ทำให้เกิดปัญหาความยากจน และสภาพเศรษฐกิจของไทยไม่แข็งแกร่งพอที่จะเข้าไปแข่งขันกับต่างชาติได้ อีกอย่างรัฐบาลควรมีการปกป้องผู้ประกอบการรายย่อยของไทยที่ยังปรับตัวไม่ได้ ควรมีการออกกฎหมายเพื่อปกป้องผู้ประกอบการเหล่านั้นก่อนการเปิดการค้าเสรี และที่สำคัญที่สุดคือรัฐบาลควรมีการเตรียมความพร้อมภายในประเทศก่อนและศึกษาถึงผลได้ผลเสียให้มากกว่านี้ก่อนที่จะตัดสินใจในการทำข้อตกลงการค้าเสรี

ผู้ที่ไม่มีการรับรู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรี นักศึกษาที่ไม่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี ร้อยละ 63.3 สาเหตุที่ไม่รับรู้ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าไม่สนใจ ร้อยละ 33.2 และไม่อยากตอบแบบสอบถามเพราะไม่สนใจอ่านและคิดหาคำตอบที่ถูกในแต่ละข้อ จึงตอบว่าไม่รู้และข้ามไปตอบ

ในหัวข้อสาเหตุที่ไม่รู้ในข้อที่ 29 และในภาพรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ยังต้องการให้มีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการค้าเสรีภายในสถาบันให้มากขึ้น ถ้าเป็นไปได้ อาจจะเป็นเปิดหลักสูตรวิชาเลือกเสรีเกี่ยวกับการค้าเสรีเพราะมีนักศึกษาอีกมากที่สนใจในเรื่องข้อตกลงการค้าเสรี

การศึกษาวิจารณ์ผล

จากการศึกษาการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง รวมถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรี นำมาแปรผลดังนี้

จากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีเลยร้อยละ 63.3 ส่วนผู้ที่รับรู้ ร้อยละ 36.7 และในจำนวนของผู้ที่รับรู้ มีผู้รับรู้ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 22.7 รองลงมาคือมีการรับรู้ในระดับต่ำ ร้อยละ 11.0 และมีการรับรู้ในระดับสูง ร้อยละ 3.0 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีน้อยมาก โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีการรับรู้ส่วนใหญ่เพราะไม่สนใจ ร้อยละ 33.2 ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการปิดกั้นการรับรู้ (เสรี วงษ์มณฑา , 2534) โดยอาจจะมีการรับรู้ โดยได้ยินผ่านหรือฟังจากการสนทนากันของบุคคลอื่น ๆ ซึ่งตนเองไม่สนใจฟังหรือได้เห็นจากสื่อต่าง ๆ เพียงแค่ผ่านหูผ่านตา โดยที่ตนเองก็ไม่รับรู้สิ่งนั้น เป็นต้น สำหรับผู้ที่รับรู้ในระดับปานกลางและระดับสูง อาจเกิดจากความสนใจและตั้งใจ เพราะถ้าคนเรามีความสนใจกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วย่อมต้องสังเกตและพิจารณาสิ่งนั้นอย่างถี่ถ้วน ซึ่งจะก่อให้เกิดการแปลความหมายที่ถูกต้อง (ลักษณะ สิริวัฒน์ , 2530) และผู้ที่มีสติปัญญาสูงย่อมได้เปรียบในเรื่องการรับรู้ การเรียนรู้ดีกว่าและเร็วกว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาต่ำ (ลักษณะ สิริวัฒน์ , 2530)

สำหรับกลุ่มผู้รับรู้ทั้ง 3 ระดับนี้ พบว่า ผู้รับรู้ในระดับสูงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.5 มีการรับรู้ในระดับปานกลางส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 66.7 และมีการรับรู้ในระดับต่ำส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.9 อายุผู้ที่มีการรับรู้ในระดับสูง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-21 ปี ร้อยละ 25.1 ส่วนผู้ที่มีการรับรู้ในระดับปานกลางมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 46.8 และมีการรับรู้ในระดับต่ำมีอายุตั้งแต่ 22 ปีขึ้นไป ร้อยละ 21.0 ที่พักอาศัยผู้ที่มีการรับรู้ในระดับสูงส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ที่หอพักสถาบัน ร้อยละ 16.7 จึงมีเวลาติดตามข่าวสาร และศึกษาหาความรู้เพราะหอพักอยู่ใกล้สถาบัน ๔ มากกลุ่มตัวอย่างจึงไม่เสียเวลาไป-กลับ ส่วนผู้ที่มีการรับรู้ในระดับปานกลางส่วนใหญ่จะพักอยู่หอพักเอกชน จึงมีอิสระในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มากทำให้โอกาสในการรับรู้

ก็เพิ่มมากขึ้น และผู้ที่มีการรับรู้ในระดับต่ำส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่ที่บ้าน ร้อยละ 31.6 เพราะว่ามีบ้านอยู่ในกรุงเทพฯ มีโอกาสที่จะรับรู้ได้น้อยเพราะต้องเสียเวลาในการเดินทางไป-กลับ และรกรกก็คิดทำความเข้าใจในการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีน้อยลง ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนผู้ที่มีการรับรู้ในระดับสูงส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่าย 7,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 16.6 ทำให้มีโอกาสที่จะซื้อหนังสือมาอ่านโอกาสที่จะซื้อหนังสือมาอ่านมีมากขึ้น ส่วนผู้ที่มีการรับรู้ในระดับปานกลางมีค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนอยู่ระหว่าง 3,000 - 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 46.0 ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนต่างๆ อาจจะซื้อหนังสือมาอ่าน เช่น หนังสือพิมพ์ และผู้ที่มีการรับรู้ในระดับต่ำ ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 5,000 - 7,000 บาท ร้อยละ 26.4 เป็นเพราะค่าครองชีพสูงและต้องให้เป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ การเดินทางมาสถานศึกษา ผู้ที่มีการรับรู้ในระดับสูงส่วนใหญ่เดินทางมาสถานศึกษาโดยรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 32.0 ทำให้การเดินทางสะดวกและรวดเร็วขึ้นจึงมีเวลาทำกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น โอกาสที่จะรับรู้ก็เพิ่มขึ้น ส่วนผู้ที่มีการรับรู้ในระดับปานกลางส่วนใหญ่เดินทางมาสถานศึกษาโดยรถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 33.4 ทำให้มีโอกาสพบป้ายหรือข้อความต่างๆ เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีตามป้ายรถเมล์หรือตามถนนที่รถขับผ่าน และผู้ที่มีการรับรู้ในระดับต่ำเดินทางมาสถานศึกษาโดยรถยนต์ส่วนบุคคล ร้อยละ 20.8 งานอดิเรกผู้ที่มีการรับรู้ในระดับสูงคือ เล่นกีฬา ร้อยละ 20.8 ส่วนผู้ที่มีการรับรู้ในระดับปานกลางงานอดิเรกคือ อ่านหนังสือ ร้อยละ 26.9 และผู้ที่มีการรับรู้ในระดับต่ำงานอดิเรกที่ทำคือ ฟังเพลง ระยะเวลาในการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี ผู้ที่มีการรับรู้ในระดับสูงส่วนใหญ่มีระยะเวลาการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีนานกว่า 2 ปี ร้อยละ 33.4 คือมีการรับรู้มานานและมีการติดตามข่าวสารมาเรื่อยๆ ส่วนผู้ที่มีการรับรู้ในระดับปานกลางระยะเวลาการรับรู้สั้นกว่า 6 เดือน ร้อยละ 40.6 เพราะว่าเป็นช่วง 6 เดือนที่มีข่าวเกี่ยวกับการค้าเสรีบ่อยขึ้นตามสื่อต่างๆ และผู้ที่มีการรับรู้ในระดับต่ำมีระยะเวลาการรับรู้มานาน 1 ปี ร้อยละ 24.6 เป็นการรับรู้ในช่วงแรกๆ ว่ามีการเปิดการค้าเสรีแต่ไม่เคยติดตามข่าวสารที่มาของการรับรู้การค้าเสรีผู้ที่มีการรับรู้ในระดับสูงส่วนใหญ่รับรู้มาจากเพื่อนเพราะมีการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ในกลุ่มเพื่อน ร้อยละ 17.3 ส่วนผู้ที่มีการรับรู้ในระดับปานกลางมีการรับรู้จากสื่อต่างๆ เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 30.5 เพราะว่าเป็นยุคของการสื่อสาร ทำให้มีการรับรู้ข่าวสารได้รวดเร็วขึ้น และผู้ที่มีการรับรู้ในระดับต่ำรับรู้จากอาจารย์ ร้อยละ 26.9 อาจรับรู้จากอาจารย์สอนเพิ่มเติมจากวิชาที่เรียน จะเห็นได้ว่าในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นักศึกษาในระดับปริญญาตรีมีการรับรู้ในเรื่องข้อตกลงการค้าเสรียังไม่มากนัก คิดเป็น 1 ใน 4 ส่วน ส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนทั้งหมด 259 คน ซึ่งสาเหตุที่ไม่มีการรับรู้เพราะไม่สนใจ ร้อยละ 33.2 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่รับรู้ 164 คน รองลงมาคือไม่เกี่ยวข้อง

กับชีวิตประจำวัน และเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว ร้อยละ 27.7 และไม่เคยติดตามข่าวสารสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร ร้อยละ 18.8 ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า นักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังให้ความสำคัญกับเรื่องนี้น้อยมาก ควรมีการส่งเสริมหรือนำเสนอสื่อต่างๆ ให้มากขึ้นเรื่อยๆ เช่น สื่อทางวิทยุกระจายเสียงของสถาบัน จัดสัมมนา หรือประชาสัมพันธ์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ของสถาบันเช่น วารสารสารสัมพันธ์ ข่าวแจก เป็นต้น เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารให้กับนักศึกษาในสถาบันเพื่อเป็นแนวทางในการรับรู้ในอนาคตต่อไป

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อันจะเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้ข้อมูลดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ ต่อไป

ตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์และศึกษาข้อมูลในครั้งนี้ คือ นักศึกษาในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 259 คน จากจำนวนทั้งหมด 10,661 คนโดยคิดเป็นร้อยละ 2 เพื่อความน่าเชื่อถือในการวิจัย วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบชั้นภูมิ โดยการสอบถามนักศึกษาในแต่ละคณะแบ่งออกเป็นภาควิชาและสาขาตามชั้นตอน แล้วก็สุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาโดยวิธีการจับฉลาก รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติวิเคราะห์ในเชิงปริมาณและวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา ซึ่งผลการสรุปได้ดังต่อไปนี้

สถานการณ์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษารวบรวม ร้อยละ 58.7 เป็นเพศชายมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 42.9 พักอาศัยอยู่ที่หอพักเอกชน ร้อยละ 56.8 มีค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนอยู่ระหว่าง 3,000-5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 42.1 เดินทางมาสถานศึกษาด้วยรถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 33.9 และงานอดิเรกส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือร้อยละ 26.6

การรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาไม่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรี ร้อยละ 63.3 และมีการรับรู้ ร้อยละ 36.7 และรู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีนานมากที่สุดน้อยกว่า 6 เดือน ร้อยละ 47.4 ในส่วนของการรับเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีจากสื่อต่าง ๆ มากที่สุด ร้อยละ 42.7 ละสาเหตุที่ไม่รู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีมากที่สุดเพราะไม่สนใจ ร้อยละ 33.2 และกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาที่มีการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีมีทั้งหมด 95 คน พบว่าข้อที่ตอบถูกมากที่สุดคือการค้าเสรีเป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อตกลงทางการค้าตอบถูก ร้อยละ 80.3 รองลงมาคือผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน คือผลกระทบจากสินค้าเกษตรพวกผัก ผลไม้ ที่เข้ามาตีตลาดไทยทำให้รัฐบาลเข้า

ไปให้เงินอุดหนุนแก่เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 80.0 และข้อที่ตอบถูกน้อยที่สุดคือ ประเทศไทย นำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศสหรัฐมากที่สุดตอบถูก ร้อยละ 16.8

เมื่อพิจารณาแล้วสามารถสรุปการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรีได้ว่า มีการรับรู้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 22.7 มีการรับรู้ในระดับต่ำ ร้อยละ 11.0 และมีการรับรู้ในระดับสูงร้อยละ 3.0

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อข้อตกลงการค้าเสรี

จากข้อมูลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีดังนี้

ในเรื่องการรับรู้ข้อตกลงการค้าเสรียังมีนักศึกษาอีกหลายคนในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตลาดกระบังและวิทยาเขตชุมพรที่ยังไม่รับรู่มากกว่านักศึกษาที่รับรู้ จึงอยากให้ทางสถาบันการศึกษาช่วยเผยแพร่ความรู้ให้กับนักศึกษาให้มากกว่านี้ หรืออาจจะเปิดหลักสูตรวิชาการค้าเสรีเพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ปัญหาและข้อเสนอแนะต่องานวิจัย

จากข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการงานวิจัย ปัญหาที่ประสบคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยล่าช้า เนื่องจากผู้วิจัยใช้วิธีทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ จึงใช้ระยะเวลาานมากกว่าจะเก็บข้อมูลเสร็จ ทำให้การทำงานวิจัยเป็นไปอย่างล่าช้า

ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้ทำการวิจัย ควรรีบทำงานวิจัยตั้งแต่เนิ่น ๆ เพื่อเผื่อเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล จะทำให้งานวิจัยเสร็จเร็วขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล กมลตระกูล. 2547. WTO ทรรศน์การค้าโลก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น.
กรมเจรจาการค้า. 2547. การจัดทำเขตการค้าเสรีของไทย. กรุงเทพฯ : กระทรวงพาณิชย์.
"กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ". 2547. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.dnt.moc.go.th>
[2547, พฤศจิกายน วันที่ 11]
- เกษม ไม้เรียง. 2540. ข้อตกลงด้านภาษีศุลกากรและการค้าระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ :
กองวิชาการ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์.
"เขตการค้าเสรี". 2547. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://www.dnt.moc.go.th>
[2547, ตุลาคม วันที่ 30]
- คมศร วงศ์รักษา. 2531. ผลกระทบของมลภาวะสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมต่อ
พฤติกรรมของประชาชนในเขต ตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
กรุงเทพมหานคร.
- ช่อทิพย์ ต้นทวี. 2532. การรับรู้และความตระหนักเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัด
แมลงในเคหะสถานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง
จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
กรุงเทพมหานคร.
- จำเนียร ช่างโชติ จิตรา วสุวานิช และ จันทมาศ ชื่นบุญ. 2516. จิตวิทยาและการรับรู้. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา.
- พีเทอร์ ไมตรี อึ้งอารมณ์. 2538. สามิติการเจรจาอบอุรุกวัย. กรุงเทพฯ : ไร่ฉาย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- ทัชชมัย ฤกษ์สุตตร . 2544. "แกตต์และองค์การการค้าโลก". กรุงเทพฯ : เดือนตุลา.
- บัณฑิต เศรษฐศิริโรจน์. 2547. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.ftawatch.org/autopage1/show>
[2547, พฤศจิกายน วันที่ 2]
- ประนอม สโรชมาน. 2524. จิตวิทยาทั่วไป ฉบับที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

"ยุทธศาสตร์ทางการค้า". 2547. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.thaifita.com>

[2547, ธันวาคม วันที่ 20].

ลักขณา สรีวัฒน์. 2530. จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ศุภชัย ศุภชลาศัย. 2540. ผลกระทบจากการเปิดตลาดสินค้าเกษตร 23 รายการตามพันธกรณีขององค์การการค้า. กรุงเทพฯ. (เอกสารโรเนียว).

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2540. การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: วิสัทธิพัฒนา จำกัด.

ศุภร เสรีรัตน์. 2540. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

สมัย จิตหมวด. 2520. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รามคำแหง.

สุโท เจริญสุข. 2520. จิตวิทยา. สำหรับอุดมศึกษาปริญญาชน. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์.

เสรี วงษ์มณฑา. 2534. การวิจัยสำหรับนักโฆษณา. กรุงเทพฯ: บริษัทการพิมพ์ จำกัด.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรี ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อผู้วิจัย นางสาวสุพัตรา บุญแต่ง

ภาควิชาเทคนิคเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้สำหรับนักศึกษาทุกคนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ประเมินการรับรู้เรื่องข้อตกลงการค้าเสรี ของนักศึกษาสถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
3. กรุณาอ่านคำชี้แจง ในแต่ละตอนของแบบสอบถามให้ละเอียดและตอบ
แบบสอบถามทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลที่จะนำไปประกอบงานวิจัย
ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี

3. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาอยู่ในคณะ

- คณะวิศวกรรมศาสตร์ ไปรตระบุนสาขา.....
- คณะเทคโนโลยีการเกษตร ไปรตระบุนสาขา.....
- คณะวิทยาศาสตร์ ไปรตระบุนสาขา.....
- คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ไปรตระบุนสาขา.....
- โครงการคณะอุตสาหกรรมเกษตร ไปรตระบุนสาขา.....
- คณะสถาปัตยกรรม ไปรตระบุนสาขา.....
- คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ไปรตระบุนสาขา.....

4. สถานที่พักอาศัย

- หอพักสถาบัน หอพักเอกชน
- บ้าน อื่น ๆ ไปรตระบุน.....

5. ค่าใช้จ่ายของท่านในแต่ละเดือน

- น้อยกว่า 3,000 บาท 3,000 – 5,000 บาท
- 5,000 -7,000บาท 7,000 บาทขึ้นไป
- อื่น ๆ.....

6. ท่านเดินทางมาสถานศึกษาด้วยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เดิน รถจักรยาน
- รถโดยสารประจำทาง รถไฟ
- รถส่วนบุคคล อื่น ๆ ไปรตระบุน.....

7. งานอดิเรก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เล่นดนตรี เล่นกีฬา
- ดูภาพยนตร์ ฟังเพลง
- อ่านหนังสือ อื่น ๆ ไปรตระบุน.....

ตอนที่ 2 ประเมินการรับรู้เรื่องข้อตกลงเขตการค้าเสรี

8. ท่านรู้เกี่ยวกับการค้าเสรี (FTA) หรือไม่

- รู้ ไม่รู้ (ถ้าไม่รู้กรุณาข้ามไปตอบข้อ 28)

9. ท่านรู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) มานานเท่าใด

- น้อยกว่า 6 เดือน 1 ปี
 2 ปี มากกว่า 2 ปี
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

10. ท่านรู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) ได้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ศึกษาเอง เพื่อน
 อาจารย์ นักวิชาการ
 สื่อต่าง ๆ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

11. ท่านรู้หรือไม่ว่าการค้าเสรี (FTA) เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

- ข้อตกลงทางการค้า การกีดกันทางการค้า
 การค้าแบบสังคมนิยม การค้าแบบผสม

12. ความหมายของการค้าเสรี (FTA)

- การรวมกลุ่มโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีภายในกลุ่มที่ทำข้อตกลงให้เหลือน้อยที่สุด หรือ 0%
 การรวมกลุ่มโดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มภาษีทางการค้าภายในกลุ่มที่ทำข้อตกลงให้เหลือมากที่สุด
 การรวมกลุ่มโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีภายนอกกลุ่มที่ไม่ได้ทำข้อตกลงด้วยให้เหลือน้อยที่สุด
 การรวมกลุ่มโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีให้อยู่ในระดับปกติหรือ 0%

13. รัฐบาลไทยทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) ครั้งแรกในสมัยนายกรัฐมนตรีท่านใด

- นายชวน หลีกภัย พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร
 นายบรรหาร ศิลปอาชา พลเอก เชาวลิต ыงใจยุทธ

14. ก่อนการทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) รัฐบาลไทยมีปัญหาด้านใดมากที่สุด

- การเตรียมความพร้อมของรัฐบาล   ตัวแทนการตลาด
 ระบบเศรษฐกิจ   กฎหมาย

15. หน่วยงานใดของรัฐบาลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการค้าเสรี (FTA) มากที่สุด

- กระทรวงเกษตร   กระทรวงการต่างประเทศ
 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม   กระทรวงพาณิชย์

16. ระบอบการปกครองแบบใดที่เหมาะสมกับการค้าเสรี (FTA) มากที่สุด

- สมบูรณาญาสิทธิราชย์   เผด็จการ
 ทุนนิยม   สังคมนิยม

17. ประเทศไทยได้ทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) กับประเทศใดเป็นประเทศแรก

- ออสเตรเลีย   สหรัฐอเมริกา
 จีน   ญี่ปุ่น

18. ประเทศไทยได้ทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) ครั้งล่าสุดกับประเทศใด

- ออสเตรเลีย   สหรัฐอเมริกา
 จีน   ญี่ปุ่น

19. ในการทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) มีผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไร

- ประเทศไทยมีการแข่งขันภายในประเทศรุนแรงมากขึ้นเพราะมีสินค้าและบริการจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันมากขึ้น
 ประเทศไทยมีการแข่งขันภายในประเทศลดลงเพราะมีสินค้าและบริการจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันมากขึ้น
 ประเทศไทยไม่มีการแข่งขันภายในประเทศเพราะมีสินค้าและบริการจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันน้อยลง
 ประเทศไทยมีการแข่งขันภายในประเทศระดับปกติเพราะมีสินค้าและบริการจากต่างประเทศเข้ามาน้อยลง

20. ข้อใดคือผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีระหว่างไทย – จีน หรือไม่

- ผลกระทบจากการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ ทำให้ประเทศไทยขาดดุลทางการค้า
- ผลกระทบจากสินค้าเกษตรพวกผักผลไม้ ที่เข้ามาตีตลาดไทยทำให้รัฐบาลต้องเข้าไปให้เงินอุดหนุนแก่เกษตรกร
- ผลกระทบจากการนำเข้าน้ำมันดิบ ทำให้รัฐบาลต้องเข้าไปให้เงินอุดหนุนแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
- ผลกระทบจากสินค้าประเภทอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เพราะมีการแข่งขันกันสูง

21. ในช่วงที่ผ่านมาสินค้าประเภทใดได้รับผลกระทบจากการทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) มากที่สุด

- สินค้าเกษตร (พืชผัก ผลไม้ ฯลฯ)
- สินค้าอุตสาหกรรมประเภทสิ่งทอและเสื้อผ้า
- สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ
- สินค้าประเภทอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

22. การทำการค้าเสรีกับสหรัฐอเมริกาไทยได้เปรียบจากสินค้าประเภทใดมากที่สุด

- สินค้าเกษตรเมืองหนาว
- ผลิตภัณฑ์นม
- อาหารกระป๋อง
- สินค้าเกษตรเมืองร้อน

23. การทำการค้าเสรีกับไทยออสเตรเลียได้เปรียบจากสินค้าประเภทใดมากที่สุด

- ผลิตภัณฑ์นม , ไวน์
- หอมใหญ่ , ผลไม้เมืองหนาว
- สับปะรด,อาหารกระป๋อง
- มันฝรั่ง , น้ำตาล

24. ประเทศไทยได้ส่งออกสินค้าเกษตรไปยังประเทศใดมากที่สุดในกลุ่มประเทศที่เปิดการค้าเสรี

- ออสเตรเลีย
- สหรัฐอเมริกา
- ญี่ปุ่น
- จีน

25. การทำการค้าเสรีประเทศไทยได้นำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศใดมากที่สุดจากการทำการค้าเสรี

- ออสเตรเลีย
- สหรัฐอเมริกา
- ญี่ปุ่น
- จีน

26. ใครจะได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA)

- ผู้ประกอบการ
- ผู้บริโภค
- เกษตรกร
- นักธุรกิจ

27. ใครจะได้รับผลประโยชน์มากที่สุดจากการทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA)

- ผู้ประกอบการ
- ผู้บริโภค
- เกษตรกร
- นักธุรกิจ

28. ทำไมประเทศต่าง ๆ จึงหันมาสนใจจัดทำการค้าเสรี (FTA)

- เพื่อเพิ่มการกีดกันทางการค้ากับต่างประเทศ จึงทำให้ประเทศต่าง ๆ หันมาพิจารณาจัดทำเขตการค้าเสรีมากขึ้น
- เนื่องจากการเปิดการเจรจาของ WTO เร็วเกินไปจึงทำให้ประเทศต่าง ๆ หันมาพิจารณาจัดทำการค้าเสรีมากขึ้น
- เนื่องจากการเปิดการเจรจาของ WTO ล้าช้าจึงทำให้ประเทศต่าง ๆ หันมาพิจารณาจัดทำการค้าเสรีมากขึ้น
- เพื่อเพิ่มอุปสรรคทางการค้ากับต่างประเทศ และเพิ่มภาษีประเทศต่าง ๆ จึงหันมาพิจารณาจัดทำการค้าเสรีมากขึ้น

29. สาเหตุที่ท่านไม่รู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่สนใจ
- ไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเป็นเรื่องที่ไกลตัว
- ไม่เคยติดตามข่าวสารสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร
- ไม่เคยติดตามข่าวสารทางสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรี (FTA)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านในการตอบแบบสอบถาม
สุพัตรา บุญแต่ง
ผู้ทำการวิจัย

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนกันยายน 2547 ถึงเดือนมีนาคม 2548 รวมระยะเวลาทั้งหมด 7 เดือน

ตารางระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงาน	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค
ศึกษาและรวบรวมข้อมูล	-----						
วางแผนดำเนินการวิจัย		-----					
สร้างแบบสอบถาม			-----				
สอบโครงร่างปัญหาพิเศษ				-----			
เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม					-----		
วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย						-----	
พิมพ์งานวิจัยพร้อมทั้งรูปเล่ม							-----

งบประมาณที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าถ่ายเอกสาร	1,500	บาท
2. ค่าเช่าชั่วโมง	1,500	บาท
3. ค่ารูปเล่มรายงาน	1,500	บาท
รวม	4,500	บาท